

**AVUKAT
HAKLARI
GRUBU**

AVUKAT REHBERİ 2024

**BARO SENSİN!
BARO SENİN!**

**AVUKAT
HAKLARI
GRUBU**

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	02
Baro Nedir?	02
Avukat Hakları Grubu Kimdir?	03
İlkelerimiz.	04
Avukatın Hakları Nelerdir?	05
Avukatın Yükümlülükleri Nelerdir?	07
Avukatlık Meslek Etik Kuralları Nelerdir?.	08
Avukatlık Çalışma Şekilleri Nelerdir?.	10-12
Avukatlık Ortak Çalışma Şekilleri Nelerdir?	13-14
Avukatlık İle İlgili Yapılması Gereken Bildirim ve Kayıtlar Nelerdir?	15
Avukatlık İle İlgili Vergi ve SGK Avantajları Nelerdir?	16
Av. Teknolojilerinin Kull. İçin Gerekli Donanım ve Uyg. Nelerdir?	17-19
Avukatlık Ofis Muhasebesi Nasıl Tutulur?	19-29
CMK ve Adli Yardım Nasıl Yapılır?.	29-32
Avukatlı Ücreti	32-36
Avukatlık İçin Gerekli Tıp Sözleşmeler Nelerdir?.	36
Avukat Mesleki Sorumluluk Sigortası Nedir?	37
Avukatların Kullanabileceği Yazılımlar Nelerdir?	38
İnternet Sitesi Açmak İçin Gerekli Olanlar Nelerdir?	39
Baro Komisyonları, Kurulları ve Merkezleri Nelerdir?	39-41
Meslek İçi Eğitimler Nelerdir?	41-43
Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları (ADR)	44-46
Mali Müşavirlik	46
Son Söz	47
Katkı Verenler	47

ÖN SÖZ

*Değerli meslektaşlarımız,
Mesleğin henüz başında olan avukatlar için,
her şeyin çok yeni ve karmaşık olduğunun farkındayız.
Hazırladığımız bu rehber ile mesleğe başlarken
ihtiyaç duyulabilecek temel bilgileri bir araya getirdik.
Amacımız bu zorlu süreçte sizlerin faydalanabileceği
bir kaynak oluştururken
aklınızdaki sorulara cevap bulmanıza yardımcı olmaktır.
Rehberimizin,
her zaman yanında olduğumuz siz meslektaşlarımıza
faydalı olmasını dileriz.*

AVUKAT HAKLARI GRUBU

BARO NEDİR?

“ Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”

AVUKAT HAKLARI GRUBU KİMDİR? İLKELERİ NELERDİR?

Avukat Hakları Grubu (AHG); avukatların yıllardır yaşadığı ve Baro yönetimlerinin umursamadığı sorunları kendine dert edinmiş, mesleğin sorunlarını çözmeye talip, büyük hedefleri olan sıradan Avukatların oluşturduğu bir gruptur.

Avukat Hakları Grubu gerçekçidir; hamasetten ve içi boş epik söylemlerden uzaktadır. Dünyaya tüm kötülükleri büyük sözler söyleyen insanların yaptığını bilir, altından kalkamayacağı vaatlerde bulunmaz. Her gün adliyede karşılaşabileceği meslektaşlarının yüzüne gururla bakmak ister.

Avukatların sorunlarını çözmek için kanun değişikliği yapamaz ama bu uğurda yapılması gereken her şeyi yapar.

Gücünün yettiği kadar değil gücünün sonuna kadar uğraşır. Avukatlar tutuklandığı zaman, siyasi korkularla hareket etmez.

Çünkü **AHG'nin “gündelik siyaset” ile işi olmaz. Siyaset üstüdür.** Bu duruşu ise korkaklıktan veya liberallikten değil tam tersine mesleğine olan saygısındanır. Siyaset günlük ve anlık bir iştir, oysa Avukatlık tarihin en eski ve en onurlu mesleklerindedir. Sahip olduğumuz cübbe ise günlük siyasetin kavgasıyla kirletilemeyecek kadar kıymetlidir.

AHG, Atatürk ilke inkılapları ile Cumhuriyet değerlerine bağlıdır. AHG'liler bilir ki, avukatlık Cumhuriyetle yükselmiş, haklar elde etmiş ve Atatürk sayesinde hak ettiği değeri görmüştür. AHG Atatürk ve Cumhuriyetin en önemli değerinin çalışmak olduğunu bilir. Bu yüzden slogan atmaz, her daim mesleğin itibarı için ve avukatlar için çalışır.

AHG, avukatları; sağcı, solcu, topçu, popçu, Kürt, Türk, siyah, beyaz diye ayırmaz. Avukatları, sadece “avukat” oldukları için kendisi gibi görür. Bir avukat yerlerde sürüklendiğinde kendisini de yerlerde sürüklenmiş hisseder. Bir avukat karakolda, savcılıkta, icra dairesinde, mahkemede ayrımcılığa uğrarsa kendine hakaret edilmiş gibi hisseder. Bir avukat tutuklandığında ise cübbesini esir düşmüş gibi görür. En önemlisi, baronun da böyle görmesi gerektiğine inanır.

Bu gruptakiler bilirler ki; avukatların her sorunu aslında bu grubun sorunudur ve bunlar çözüldükçe aslında kendi sorunları da çözülecektir.

Bu yüzden AHG; *“Başörtülüler İran'a”, “Komünistler Moskova'ya”, “Türkler Orta Asya'ya”, “Eşcinseller Hollanda'ya”* demez! Avukat sorunları için uğraş verecek, deryada katre dahi olsa faydası dokunacak, savunmanın itibarını yükseltecek, mesleği geliştirecek herkesi yanında görmek ister.

AHG, baro seçimlerinde yarışırken gücünü ne baro kaynaklarından ne siyasi partilerden ne de başka ca güç odaklarından alır. AHG, gücünü sadece ve sadece, kamu hizmeti verdiği ve kutsal bir meslek icra ettiğinin farkında olan, mesleğinin onuruna ve vakarına sahip çıkan meslektaşlarından alır.

Mesleğin sorunlarının boş siyasi söylemlerle, hamasetle, yakarıyla veya bağırıp çağırarak çözüle- meyeceğini bilir.

“Avukat Hakları Grubu, avukatlık mesleğinin ortak aklındır, geleceğidir.”

İlkelerimiz

1- Avukat Hakları Grubu, demokrasi, adalet, eşitlik, özgürlük ve hukukun üstünlüğünü esas alan, **avukatların haklarını öncüleyen, çağcıl, laik, Atatürk ilke ve inkılaplarını ve Cumhuriyetin değerlerini benimsemiş bir oluşumdur.**

2- Avukat Hakları Grubu, avukatların farklı siyasi görüşlere ve hayat görüşlerine sahip olduğu gerçeğini kabul ettiği gibi, hiçbir ayırım gözetmeksizin baro hizmetlerinin bütün avukatları kapsaması gerektiğine inanır.

3- Avukat Hakları Grubu, Birleşmiş Milletler Avukatların Rolüne İlişkin Temel İlkeler Bildirgesinde (Havana Kuralları) ve **Avukatlık Mesleğinin Özgürce Yapılmasına İlişkin Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararında yer alan temel ilkeleri benimsemiştir.**

4- Avukat Hakları Grubu üyeleri; **köhnemiş “barocular” gibi koltuk kavgası yapmaz**, kendi grubunun çıkarlarını ve değerlerini mesleğin değerlerine öncelemez, **baroyu ikbal aracı olarak kullanmaz.**

5- **Avukat Hakları Grubunun baro yönetim ve disiplin kurulu üye ve delege adayları en fazla iki dönem aynı görevde bulunabilir.** Aksi ancak grup tarafından kabul edilirse mümkündür.

6- Avukat Hakları Grubu, **mesleğin ve avukatın hak ve faydasına olacak hallerde kurumlar ve kişiler ile görüşür;** kanun koyucu ve diğer düzenleyici kararları alanları etkileme amaçlı çalışmalar yürütür.

7- Avukat Hakları Grubu, **ulusal ve uluslararası anlamda kabul görmüş şeffaflık ve açıklık ilkelerini benimser.** Grup adı altındaki faaliyetleri ile üye ve gönüllülerinin bağışları haricinde herhangi bir gelir sağlamayacağını, baro gelirleri ve kaynakları ile bütçesini meslektaş lehine kullanacağını, **ulusal ve uluslararası anlamda her türlü denetime açık olduğunu, kayırma ve iltimas gibi sair çirkinliklerden kaçınacağını kabul ve taahhüt eder.**

8- Avukat Hakları Grubu, bir meslek örgütü olarak **baro içi tüm görevlendirmelerde sadece liyakat, beceri ve mesleki faydayı dikkate alacağını kabul ve taahhüt eder.**

9- **Avukat Hakları Grubu adı altında baro organlarına aday veya gönüllü olarak yer alan tüm meslektaşlarımız bu ilkeleri okumuş ve kabul etmiş sayılır.**

AVUKATIN HAKLARI NELERDİR?

Avukatın Her Tür Kurumdan Bilgi ve Belge İsteme Hakkı

Avukatlık Kanununun 2. maddesinin 3. fıkrasına göre: “Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzekkereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir.”

Avukatın Dosya İnceleme ve Dosyadan Örnek Alma Hakkı

Avukat veya stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme işteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez.

Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek alabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tabi değildir.

Avukatın örnek çıkarma ve kullanma hakkı

Avukatlık Kanununun 46. maddesi avukatın onanmasını istemediği belgeleri harca tabi olmaksızın fotokopi veya benzeri yollarla örneklerini alabileceğini düzenlemektedir. Avukat, bu belgeleri yalnızca kendisi değil yanında çalışan stajyeri veya sekreteri eliyle de alabilir. Ancak ikinci fıkra gereğince, inceleme hakkı vekaletname olmaksızın tanınmış olsa da örnek alma hakkı yalnızca vekaletname sunulduysa mümkündür.

Avukatın tebligat yapma hakkı

Vekil vasıtasıyla takip edilen davalarda, vekiller makbuz mukabilinde yekdiğerine tebligat yapabilirler. Avukat, vekil olarak takip ettiği işlerle ilgili olarak, belge karşılığında diğer tarafa tebligat yapabilir. Bu durumda tebliğ edilen belgenin bir nüshası, gerekli harç, vergi ve resim ödenmek şartı ile ilgili yargı mercii dosyasına konulur. İspat kolaylığı açısından önemli belgelerin imza karşılığında bizzat teslim edilmesini veya noter aracılığı ile muhatabına gönderilmesi tavsiye olunur.

Avukatın tanıklıktan çekinme hakkı

Avukatların, kendilerine tevdi edilen veya gerek avukatlık görevi gerekse Türkiye Barolar Birliği ve barolar organlarındaki görevleri dolayısıyla öğrendikleri hususları açığa vurmaları yasaktır.

Avukatların birinci fıkrada yazılı hususlar hakkında tanıklık edebilmeleri, iş sahibinin muvafakatini almış olmalarına bağlıdır. Ancak, bu halde dahi avukat tanıklık etmekten çekinebilir. Çekinme hakkının kullanılması hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz.

Avukatın Üzerinin, Konutunun ve İşyerinin Aranmaması Hakkı

Avukatın adli aramasını düzenleyen CMK 130. maddesi yanında Avukatlık Kanunu 58. maddesi, adli ve önleme aramaları konusunda herhangi bir fark gözetmeden, avukatların üzerleri ve yanlarında taşıdıkları eşyanın nasıl aranacağını açıklar.

“Soruşturmaya yetkili Cumhuriyet savcısı” başlıklı Avukatlık Kanunu m. 58/1’e göre; **“Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranamaz”**.

58. maddenin 1. fıkrasının son cümlesi açıkça, avukatın üzerinin ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında aranamayacağını düzenlemektedir.

Avukatlara ilişkin bu özel arama yasağı, hem önleme aramalarını ve hem de adli aramaları kapsar. Kanunun bu düzenlemesinin avukat aleyhinde göz ardı edilmesine yönelik her türlü talimat ve uygulama *“kanunsuz emir”* niteliğini taşır. Anayasa m.137’ye göre kanunsuz emrin verilmesi ve yerine getirilmesi suçtur. **“Haksız arama”** başlıklı TCK m.120’de de, hukuka aykırı olarak bir kimsenin üstünü veya eşyasını arayan kamu görevlisine 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verileceğine yer verilmiştir. Avukatlarla ilgili arama yasağı; sadece elle dıştan veya içten elbiseye dokunarak, avukatın ceket veya çantasını açtırmak veya ceplerde olanları dışarı çıkarttırmak suretiyle değil, üzerinin metal detektör, X-ray cihazı veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirilmesi suretiyle aranmasını da kapsar.

Avukatın Çekilme Hakkı

Belli bir işi takipten veya savunmadan isteği ile çekilen avukatın o işe ait vekalet görevi, durumu müvekkilin tebliğinden itibaren on beş gün süre ile devam eder. Şu kadar ki, adli müzaharet bürosu yahut baro başkanı tarafından tayin edilen avukat, kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü olmadıkça, görevi yerine getirmekten çekinemez. Kaçınılmaz sebebin veya haklı özrünün takdiri avukatı tayin eden makama aittir.

Avukatın Tekel Hakkı

Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunmayan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar ve işten yasaklanmış olan avukatlar, şahıslarına ait olmayan dava evrakını düzenleyemez, icra işlemlerini takip edemez ve avukatlara ait diğer yetkileri kullanamazlar. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar avukatlık unvanını da taşıyamazlar.

Avukatın 35/A İlam Niteliğinde Uzlaşma Tutanağı Düzenleme Hakkı

Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder

ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkileri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38'inci maddesi anlamında ilam niteliğindedir.

AVUKATIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ NELERDİR?

Avukatın İş Sahiplerine Karşı Aydınlatma Yükümlülüğü

Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler. Avukat, işi almadan önce açılacak dava ve davanın sonuçları hakkında iş sahibini bilgilendirmelidir. İş sahibi ile yapılacak görüşmede bu durumun tutanak altına alınmasında büyük fayda vardır. Bu yükümlülük işin görülmesi aşamasında da devam eder. Önemli sonuçlar doğurması muhtemel işlerde iş sahibinden yazılı olur alınması avukat açısından güvence sağlar.

Avukatın İş Sahiplerine Karşı Özenle Takip Yükümlülüğü

Avukat üstlenmiş olduğu işi, sadakat ve özen, doğruluk ve onur içerisinde yerine getirmekle yükümlüdür. Avukat, tedbirli ve basiretli bir kişi olarak hareket etmekle yükümlüdür. İş sahibinin çıkarlarını korumak ve ona zarar verecek davranışlardan kaçınmakla yükümlüdür. Avukatın özen yükümlülüğü, yaptığı işe gerekli özeni göstermesi, hak kaybına neden olacak hususlardan sakınması ve dikkat etmesi gereklidir.

Avukatın Meslektaşlarına Karşı Yükümlülükleri

Türkiye Barolar Birliği tarafından kabul edilen ve yayınlanan (2024 Yılı Ekim Ayı itibari ile) meslektaşlar arasındaki ilişkilere dair meslek kuralları aşağıda yer almaktadır.

> Hiçbir avukat, bir meslektaşının mesleki tutum ve davranışları hakkındaki düşüncelerini kamuoyuna açıklayamaz. Bu yoldaki şikayetlerin mercii yalnız barolardır.

> Hiçbir avukat, herhangi bir meslektaşı özellikle hasım vekili meslektaşı hakkında küçük düşürücü nitelikteki kişisel görüşlerini açıkça belirtemez.

> Resmi ya da özel kuruluşlarda bağımlı olarak birlikte çalışan avukatlar, kadro görevleri ne olursa olsun, adalet ve eşitlik ilkelerinden ayrılmamaya ve iş dağıtımı, denetimi ve her türlü iş ilişkilerinde meslek dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlardan kaçınmaya özen göstermekle yükümlüdürler.

> Bir başka baro bölgesinde ilk kez bir davaya giden avukat, o yer Baro Başkanı'na nezaket ziyaretinde bulunmaya gayret eder.

> Bir meslektaşının ölümü veya başkaca nedenlerle, Baro Başkanı'nca görevlendirilen avukat, kabul edilebilir bir neden göstermeksizin bu görevi reddedemez.

> Mesleki çalışmada avukatlar arasında usule ilişkin işlemlerde ve dosya incelemelerinde dayanışma gereği sayılabilecek yardımlar ve kolaylıkla esirgemezler.

> Duruşmaya geç kaldığı için hakkında giyap kararı alınan avukat hemen gelmişse, diğer taraf vekili olan avukat, giyap kararının kaldırılmasını veya düzeltilmesini istemek zorundadır.

Avukatlık Meslek Etik Kuralları Nelerdir?

- > Bir başka yerdeki duruşmasına mazereti nedeniyle gidemeyen avukat, karşı taraf avukatı bir başka yerden geliyorsa, mazeretini önceden meslektaşına bildirmelidir.
- > Avukatlar arasında “özeldir” kaydı taşıyan yazışmalar, yazanın rızası alınmadan açıklanamaz.
- > Avukat hasım tarafın ancak avukatı ile görüşebilir. (Hasımın avukatı yok ise) avukatın hasımla teması zorunlu sınırlar içinde kalır. Hasım tarafla her temasından sonra avukat müvekkiline bilgi verir.
- > Avukat, dava türü ve usulü ne olursa olsun, mahkemeye ibraz ettiği ve elektronik ortamda erişim imkanı bulunmayan dilekçe ve belgelerin birer örneğini bu konuda ayrıca bir talebe gerek olmaksızın karşı taraf vekili meslektaşına verir.
- > Yanına stajyer almayı kabul eden avukat, stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir ve olanaklarını hazırlar. Stajyer avukatın çalışma şeklini ve süresini zorunlu staj eğitim programına göre belirler.
- > Bağlı çalışılan avukat ile bağlı çalışan avukat arasında mesleki anlamda eşitlik ilkesi geçerlidir. Bu ilişki, unvanın ve işin gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde düzenlenir.
- > Bağlı çalışılan avukat, bağlı çalışan avukata yönelik davranışlarında meslek kurallarını ve avukatın bağımsızlığını gözetir; mesleki gelişimi için gerekli imkânları tanır. Bağlı çalışılan avukat, bağlı çalışan avukatın iş tanımını ve ücretini; meslektaşlık bilincine, mesleğin itibarına ve işin niteliğine göre belirler.

AVUKATLIK MESLEK ETİK KURALLARI NELERDİR?

Meslek Kuralları

Avukatlık Kanununun 1. maddesinde yer alan “**Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.**” hükmü ile avukatlığın niteliği ortaya koyulmuş,

Avukatlık Kanununun 34. maddesinde yer alan “**Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler.**” hükmü ile de avukatlık mesleğinin kamu hizmeti taşıyan niteliği gereği, avukatlara mesleklerinin ifası sırasında uyması gereken çeşitli yükümlülükler getirilmiştir.

Bütün meslekler açısından etik ve ahlaki kuralların mevcut olduğu bir düzende sahip olduğu hak ve yükümlülükler dikkate alındığında avukatlık mesleği açısından etik ilkelerin ve mesleki kuralların varlığı da yadsınamaz. Zira hem mesleğin onuru hem de meslektaşlar arasında haksız rekabetin önlenmesi açısından getirilen yükümlülüklerle uymak günümüzde daha da önem kazanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları, TBB'nin 8-9 Ocak 1971 tarihli IV. Genel Kurulunda kabul edilmiştir, 50 maddeden oluşmaktadır ve aşağıda yer alan beş başlık altında kurallar düzenlemiştir.

1- Genel Kurallar

2- Yargı Organlarıyla ve Adli Mercilerle İlişkiler

3- Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler

4- İş Sahipleriyle İlişkiler

5- Avukatların Barolarla ve TBB ile İlişkileri

Meslek kurallarının bazı maddeleri çeşitli tarihlerde yargılama konusu yapılarak Danıştay tarafından iptal edilmiştir. TBB sitesinde mevcut Meslek Kuralları incelendiği zaman kurallarının güncel haline ulaşılabilir.

https://d.barobirlik.org.tr/mevzuat/avukata_ozel/meslek_kurallari/tbb_meslek_kurallari.pdf

Meslek Kurallarının 1971 yılında kabul edildiği dikkate alındığında bazı kuralların günümüz şartlarına uygun olmadığı düşünülebilir ve bu eleştiri haklı kabul edilebilir. Fakat mesleğe kabul esnasında ruhsat-name alırken baro yönetim kurulu önünde **“Hukuka, ahlaka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine andiçerim”** şeklinde yemin ettiğimiz için yürürlükte olan kurallara uymak avukatın ödevidir.

TBB Meslek Kuralları haricinde, Avukatlık Kanununda yer alan diğer bütün düzenlemeler de avukatın uymakla yükümlü olduğu kurallardır.

Avukatlık Kanununun 134. maddesinde yer alan **“Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, meslekî çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.”** hükmü ile de Meslek Kurallarına ve Avukatlık Kanunu'nda yüklenen sorumluluklara uygun davranmayanlara disiplin cezası verileceği düzenlenmiştir. Disiplin cezaları ise uyarma, kinama, para cezası, işten çıkarma ve meslekten çıkarmadır.

Reklam Yasağı Yönetmeliği

Avukatlık Kanununun **“Reklam Yasağı”** başlıklı 55. maddesi, **“Avukatların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır. Bu yasağın ortak avukatlık bürosu ve avukatlık ortaklığı hakkında da uygulanır. Yukarıdaki yasaklara ilişkin esaslar Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.”** hükmünü,

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları 7. madde,

“Avukat, salt ün kazandırmaya yönelik her türlü gereksiz davranıştan titizlikle kaçınmalıdır.

- Avukat, yalnız adres değişikliğini, reklam niteliğini taşımayacak biçimde, ilan yoluyla duyurabilir.
- Avukatın başlıklı kağıtları, kartvizitleri, büro levhaları reklam niteliği taşıyabilecek aşırılıkta olamaz.
- Avukat, telefon rehberinde meslekler kısmında adres yazdırabilir. Bunun dışında farklı büyüklükte harflere ya da ilan niteliğinde yazılara yer veremez.
- Ortak büro kuran avukatlar, büronun reklam aracı olmamasına, hukuk bürosu olma niteliğini yitirmemesine dikkat ederler.” hükmünü,

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları 8. madde,

“Avukat kendine iş sağlama niteliğindeki her davranıştan çekinir” hükmünü düzenlemektedir.

Yukarıda belirtilen hükümler haricinde reklam yasağına dair ayrıntılı düzenleme **Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliği** ile yapılmıştır. Bu yönetmelik en son 09.08.2024 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan değişiklik ile son halini almıştır.

Yönetmelik ile büro, tabela, basılı evrak, elektronik belge, yazılı, işitsel, görsel ve Çevrimiçi iletişim araçlarının kullanımı başlıkları altında avukatın reklam konusunda uyması gereken yükümlülükler detaylı olarak kural altına alınmıştır.

https://d.barobirlik.org.tr/mevzuat/avukata_ozel/yonetmelikler/2011/reklam_yas_yon.pdf

Sosyal medya kullanımı, dijital platformlar, online imkanların artması ile bugün geldiğimiz nokta dikkate alındığında en önemli ve sorunlu düzenlemenin ise yönetmeliğin “**Yazılı, İştisel, Görsel ve Çevrimiçi İletişim Araçlarının Kullanımı**” başlıklı 7. Maddesi ile yapıldığı söylenebilir.

Bu düzenlemeye göre avukatlar;

- Çevrimiçi mecralarda bedel karşılığı veya bedelsiz olarak bizzat hazırladıkları, hazırlattıkları ya da kendilerine ilişkin olarak hazırlanan içerikleri ön plana çıkaracak iş ve işlemlerde bulunamayacaklardır.
- İnternet kullanıcılarını, kendi sitesine veya kendi sitesinden bir başka siteye yönlendirecek kısa yolları kullanamayacak, kullanılmasına izin veremeyecek; çevrimiçi mecralarda reklam veremeyecek veya alamayacaklardır.
- İş elde etmek amacıyla ulaştırılması herkes için mümkün olan genel ve soyut içerikli bilgiler paylaşmak suretiyle yayın yapamayacak, yazılı veya görsel paylaşımda bulunamayacaklardır.
- Sahibi oldukları internet sitelerine hukuki konularda yazı, makale vb. İçerikleri ekleyemeyeceklerdir.
- Mesleki kimliğiyle ilişkilendirilecek şekilde yaşamları, kazançları, mesleki faaliyetleri hakkında reklam niteliğinde paylaşımlarda bulunamayacakları gibi yukarıda belirtilen mecralarda avukat unvanının kullanıldığı durumlarda, özel yaşamlarına ilişkin paylaşımlarında mesleğin itibarını zedeleyici nitelikte davranışlardan sakınmaları gerekecektir. Kısacası yönetmelik ile “mesleki kimlik” ve “özel hayat” ayrımı getirilerek, çevrimiçi mecralarda avukat kimliği ile özel hayata dair paylaşımların yapılmasının istenmediği vurgulanmıştır. Burada verebileceğimiz tavsiye, çevrimiçi mecralarda mesleki ve özel kullanım için iki ayrı hesap açarak bunları birbirinden bağımsız kullanmak olacaktır.

Bu düzenleme ile internet sitelerinde ve **YouTube, TikTok, Instagram, Facebook** gibi sosyal medya mecralarında genel paylaşım yapan tüm avukatlar için ifade özgürlüğünün kısıtlandığı söylenebilir.

Reklam yasağının amacının avukatlar arasında haksız rekabetin önlenmesi ve mesleğin ticarileşmesinin önüne geçmek olduğu söylenebilir. **Avukatlar ticari saiklerle hareket etmemeli ve doğrudan iş temini amacıyla reklam da yapmamalıdır.** Fakat mesleki tanıtım da günümüzde bir zorunluluktur. O zaman yapılacak olan bu tanıtımın sınırlarının çok iyi belirlenmesi ve içinde bulunduğumuz günün koşullarına uygun, sınırları çizilmiş, açık ve net bir avukatlık reklam düzenlemesinin oluşturulmasıdır.

Fakat bunun aksi yönde yapılan 2024 tarihli değişiklikteki özellikle her anlama gelebilecek muğlaklıktaki ifadeler düşünüldüğünde, avukatların hiçbir surette mesleki tanıtım yapamayacağı, söz dahi söyleyemeyeceği sonucuna varılabilecektir.

Yönetmelik hükümlerine uymamanın yaptırımı da yine 12. Maddede düzenlenmiştir.

“Bu Yönetmelik hükümlerine aykırılığın herhangi bir şekilde tespiti halinde baro tarafından re’sen disiplin soruşturması açılır. Disiplin soruşturması açıldığı, ilgiliye savunma istemini de içeren yazıyla tebliğ edilir. Tebliğde, soruşturma sonucunda reklâm yasağının ihlal edildiği kanaatine varılması hâlinde, Baro Yönetim Kurulunun kovuşturma açılması kararı verebileceği; kovuşturma sonunda Baro Disiplin Kurulu tarafından reklâm yasağı ihlali nedeniyle yaptırım uygulanabileceği; reklâm yasağına aykırılığın tebliği takiben derhal giderilmesi hâlinde, bunun, kovuşturma sonunda takdiri indirim nedeni olarak kabul edilebileceği bildirilir. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar; haklarında reklam yasağının ihlal edildiğini tespit eden kesinleşmiş Disiplin Kurulu kararının tebliğinden itibaren ihlali derhal sona erdirmekle yükümlüdürler. İhlalin derhal sona erdirilmemesi hâlinde yeniden soruşturma açılır; tekerrür hükümleri uygulanır. Bu Yönetmelik kapsamında olan soruşturma ve kovuşturmalar Baro ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Disiplin Kurulları tarafından öncelikle karara bağlanır.”

Özetle artık reklam yasağı yönetmeliğinin ihlalinin doğrudan yaptırımı söz konusudur. Bu hususta meslektaşların, mevzuatı iyice değerlendirerek hareket etmeleri çok ciddi önem arz etmektedir.

Avukatın Sosyal Medya Kullanımı

Avukatlar, doğal olarak sosyal medya platformlarını yoğun bir şekilde kişisel ve mesleki amaçlarla kullanmakta ve bu kullanımlar, hukuki ve etik çeşitli sorunları beraberinde getirmektedir. Her ne kadar reklam yasağı yönetmeliğinde değişiklik yapılmışsa da, değişikliğin gerçekçi bir çözüm getiremediği, avukat kamuoyunun desteğini almadığı düşünülmektedir. Bu sebeple Avukat Hakları Grubu tarafından çeşitli ülkelerdeki baroların etik rehberleri çevirilerinden yararlanarak, avukatlar için tavsiye niteliğinde yol gösterici ilkelere dayanarak bir sosyal medya kullanımı etik rehberi hazırlanmıştır.

<https://www.avukathaklari.net/avukatlar-icin-sosyal-medya-etik-rehberi-taslak/>

AVUKATLIK ÇALIŞMA ŞEKİLLERİ NELERDİR?

Serbest Avukatlık

Serbest avukatlık, bir avukatın hiçbir kuruma veya başka bir avukata bağlı olmadan kendi vergi kaydı ile avukatlık hizmetlerini kendisinin yürütmesidir. Serbest avukatlık, kendi istediğiniz ve anlaştığınız müvekkiller ile istediğiniz alanda ve yapmayı istediğiniz işleri yapmak, bunlardan alacağını vekalet ücretini yasal koşullar içerisinde belirlemek konusunda bir özgürlük de tanır.

Birden çok avukatın kendi aralarında ortak ofis kurarak çalışmalarını da serbest avukatlık olarak kabul edilmekle birlikte, bu ortaklıklar masraf veya gelir ortaklığı biçiminde gerçekleştirilebilir.

Bağlı Çalışan Avukatlık

Bağlı çalışma (işçi avukatlık); vergi açılışı olan bir hukuk bürosunda yahut kurumda/şirkette sigortalı olarak çalışmaya denmektedir. Avukatlık ruhsatı alındıktan sonra vergi açılışı yapıp serbest çalışmak istemeyen meslektaşlarımız dilerse bir avukat yanında veya bir şirkette in-house (şirket içi) avukat olarak ya da kurum içi avukat olarak çalışabilir. Bu durumda bağlı çalışan avukatın SGK primleri yanında çalıştığı avukat ya da kurum/şirket tarafından karşılanacaktır.

Hukuk bürosunda işler işveren avukat tarafından getirilmektedir. Dolayısıyla bağlı çalışan avukatlar maaş karşılığında bu iş ve işlemleri işveren avukat nam ve hesabına yapmaktadır.

Hukuk bürolarında çalışan avukatlara yol, yemek ve maaş dışında bir de kazanılan davalarda alınan karşı taraf vekalet ücretinden pay verilmektedir. Karşı vekalet ücretinden alınacak pay (oran) farklılık göstermektedir. Bu sebepten işe başlamadan önce bu detayların işveren avukat ile görüşülüp, karara bağlanması gereklidir. Kurum avukatları da aynı şekilde vekalet ücreti havuzundan pay almaktadır. Ancak şirket içi (in-house) avukatlar için durum daha farklı olabilmektedir.

Hukuk bürosunda bağlı çalışan avukatların kendi işlerini almasında yahut arabuluculuk yapmasında ve aldığı işlere ilişkin olarak bizzat kendisinin makbuz kesmenin önünde kanuni bir engel bulunmamakla birlikte bu konuda işveren avukatla görüşülmesi gereklidir.

Avukatlık Bürosu (Ofis) Tipleri

Ev Ofis (Home Ofis)

Herhangi bir ek iş yeri masrafı altına girmeden evinizi iş yeri adresi olarak göstererek hukuk ofisi açılışınızı gerçekleştirebilir ve faaliyetlerinizi yürütebilirsiniz. Home ofis kavramı son yıllarda sadece kendi sektörümüzde değil pek çok alanda yükselişe geçen bir trenddir. Pandeminin başlaması ile birçok sektör her ay binlerce lira masraf yaptıkları ofislerin aslında o kadar da önemli olmadığı; ofiste yapılan işlerin aynı zamanda evde de yapılabileceği görülmüştür. Home ofis mesleki masraflarınız haricinde size ekstra bir iş yeri masrafı çıkarmazken; müvekkil görüşmeleri ve iletişim adresi olarak evinizin adresini göstermeniz prestij ve güvenlik açısından diğer seçeneklere göre daha dezavantajlıdır. Home ofis yeni başlayan avukatlar için masrafsız olması açısından en tercih edilebilir seçenek olarak görünür iken son zamanlarda avukatlara karşı mesleğimiz yüzünden artan saldırılar göz önüne alındığında; ev adresinizin müvekkillerle paylaşılması veya müvekkil görüşmelerinin eviniz harici bir yerde gerçekleştirilmesi güvenliğin için tavsiye olunur.

Sanal Ofis

Sanal ofis kavramı, bu iş üzerinde faaliyet gösteren bir şirket ile yapılan hizmet sözleşmesi;

- **Şirketin hizmet verdiği adresin, ofisinizin yasal adresi olarak kullanılabilme,**
- **Tarafınıza sabit bir telefon numarası atanarak şirketin çağrı merkezi (call center) tarafından istediğiniz mesaj ile arayan kişinin karşılanması ve istediğiniz telefon numarasına yönlendirme,**
- **Gelen kargolarınızın karşılanması ve teslim alınması,**
- **Hizmet aldığınız lokasyondaki veya bazı şirketlerde bütün lokasyonlarındaki toplantı odalarının saatlik ücret karşılığında kullanımı gibi hizmetlerin diğer seçeneklere göre nispeten daha uygun fiyatlarla kullanılmasından ibarettir.**

Bu ofis kavramında fiziki bir ofisiniz bulunmazken; fiziki bir ofis sahibiymiş gibi görünebilirsiniz. Fiziki bir ofisin masraflarına katlanmayıp fiziki bir ofis sahibi gibi yukarıda bahsettiğimiz hizmetlerden yararlanabilirsiniz. Şirket ile aranızda yapacağınız sözleşme tipik bir kiralama sözleşmesi değil hizmet sözleşmesidir. Bu sebeple stopaj yükümlülüğünüz bulunmaz iken %18 KDV'ye tabii olacaksınız. Bu sebeple ofis adresi olarak evini göstermek istemeyen ve ilk aşamada fiziki ofis masraflarına katlanmak istemeyip bu tür profesyonel imkanlardan da yararlanmak isteyen avukatlar için değerlendirilebilecek bir seçenektir.

İstanbul Barosunun, bir şirketle sanal ofis ve aşağıda belirtilen çeşitlerinin kullanımı hakkında anlaşması bulunup, avukatlara özel indirim sağlanmaktadır. Ayrıntılı bilgi için İstanbul Barosunun anlaşmalı kuruluşlar sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Paylaşımlı Ofis

Paylaşımlı ofis kavramı, sanal ofisin sunduğu her seçeneği kapsamanın yanında şirketin belli veya bütün lokasyonlarındaki ortak çalışma alanlarının fiziki olarak kullanılmasına imkan sağlanmasıdır. Bu ofis tipinin, kendi içinde ortak çalışma alanında size ayrılmış sabit bir masanızın olması ve çalışma sahasında boş olan herhangi bir masayı istediğiniz zaman kullanabilmeniz şeklinde iki çeşidi bulunmaktadır. Çalışma alanlarında şirket tarafından genellikle içecek servisi yapılmakta olup paylaşımlı ofis hizmeti alan kişilere ücretsiz bir şekilde sunulmaktadır. Paylaşımlı ofisin, fiziki ofis kavramına göre ücret bazında daha uygun olmasına karşın sanal ofise göre ise daha masraflıdır. Bu seçenek sanal ofis imkanları yanında fiziki çalışma ortamı da isteyen meslektaşlarımız için daha uygun bir seçenektir.

İstanbul Barosunun 2022 yılında faaliyeti aldığı Kartal ve Bakırköy'de bulunan iki (2) adet paylaşımlı ofis bulunmaktadır. İşbu paylaşımlı ofisler yukarıda saydığımız imkanların çoğunu barındırmayıp sadece avukatların müvekkil karşılması yapılmasına ve çalışma alanı olarak kullanılmasına özgülmüştür. Baronun paylaşımlı ofislerini kullanmak için baronet üzerinden rezervasyon yaptırmanız gerekmektedir. Bu hizmet İstanbul Barosu tarafından mensubu avukatlara ücretsiz şekilde verilmektedir.

Hazır Ofis

Hazır ofis konsepti yukarıda belirttiğimiz bütün imkanları kapsamı yanında hizmet alınan şirketin lokasyonunda size özel bir ofis tahsis edilmesidir. İşbu ofisler en az bir (1) kişilik olup ofisin boyutuna göre daha çok kişili ofisler de mevcuttur. Bu konseptte ofis içinde bulunması gereken hemen hemen her ofis malzemesi (masa, sandalye vb.) gereçler şirket tarafından sağlanmaktadır. Bazı şirketler anlaşmış olduğunuz aylık hizmet bedelinin belli bir oranında ücretsiz toplantı salonu kullanma hakkı da sunmaktadır.

Bu konseptin normal alışıl gelmiş ofis kavramından avantajları;

- > Ofise alınacak masa, sandalye vb. demirbaş ve tadilat masraflarından kaçınılması,
- > Kira sözleşmesi yerine hizmet sözleşmesi yapılmasından kaynaklı stopaj yükümlülüğünüz olmasması,
- > Hizmet sözleşmesi yapılmasından kaynaklı KDV'nin ve hizmet bedelinin vergilendirmede kullanılması,
- > Ofis gereçleri ve eşyalarına harcayacağınız bir sermayenin cebinizde kalması,
- > Normal bir apartman dairesini kiraladığınızda aylık verdiğiniz kiraya göre daha uygun hizmet bedelinin bulunması,
- > Bu tür fiyatlarla normal bir ofis tutamayacağınız prestijli rezidanslarda ofisinizin bulunması,
- > Yıl içerisinde sürekli değişen elektrik, su, ısınma, bina aidatı gibi giderlerinin fiyata dahil olması ve sözleşme sonuna kadar ne kadar bir masrafınız olacağının öngörülebilir olması,
- > Karşılama hizmeti verilmesinden kaynaklı ekstra bir ofis sekreteri istihdam masrafından kaçınılması (bu örneklerle sınırlı olmamak üzere) örnek olarak gösterilebilir.
- > Bu konseptin normal alışıla gelmiş ofis kavramına göre dezavantajları;
- > Yapılan sözleşmenin kira sözleşmesi olmamasından kaynaklı TBK'da korunan kiracı haklarından yararlanamamanız (yıllık artış miktarının TÜFE ile sınırlı olması, konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinin bir (1) yılı aşmasıyla süresiz kira sözleşmesine dönmesi vb.),
- > Her şirkette farklılık göstermekle, bazı şirketlerin bazı lokasyonlarında hazır ofislerin sadece belli saat ve günlerde kullanıma açık olması,
- > Ofisiniz dışındaki her alanın ortak olmasından kaynaklı yeteri kadar bağımsız hareket etme şansınızın olmaması,
- > Karşılama bulunan şirket çalışanlarının sizin çalışanınız olmamasından kaynaklı tebligatı kabul etmemeleri (bazı firmalar ayrı olarak tebligatın kabulü hakkında anlaşma yapmak suretiyle adınıza tebligat kabul etmektedir.),
- > Ofisinizin içinde yapacağınız dekorasyona, şirket veya lokasyondaki bina yönetimi tarafından konulmuş sınırlamaların bulunabilmesi (bu örneklerle sınırlı olmamak üzere) örnek olarak gösterilebilir.

Normal Ofis

Normal ofis alışık olduğumuz şekilde bir apartman dairesinin veya işhanında bir ofisin kiralınması suretiyle olur. Ev veya ofis sahibi ile yapılacak sözleşme türü kira sözleşmesidir. Kiralanan yerin iş yeri olarak kullanılacak olmasından kaynaklı stopaj yükümlülüğünüz doğmaktadır. Ayrıca kiralanan yerin bağlı

Avukatlık Ortak Çalışma Şekilleri Nelerdir?

bulunduğu belediyeye de işbu taşınmazın iş yeri olarak kullanılacağına dair bildirim yapmanız gerekmektedir. Aksi takdirde idari para cezasıyla karşı karşıya kalabilirsiniz. İşhanlarında böyle bir problemin bulunmamasıyla birlikte apartmandan bir daireyi ofis olarak kullanmak için kiralamak istediğinizde; ev sahibinin veya apartman sakinlerinin dairenin ofis olarak kullanılmasına karşı tepkili olduklarını görebilirsiniz. Bu sebeple kiralık ofis arar iken iş yeri kullanımına uygun dairelere bakmanız daha yararınıza olacaktır. Bu tür ofis seçeneğinde elektrik, su, ısınma, bina aidatı, temizlik, içecek, ofis araç-gereçleri, ofis mobilyaları, ofis tadilatı vb. masraf kalemleri de kiraya ek olarak ortaya çıkacaktır. Ofis araç ve gereçleri için İstanbul Barosunun bilgi havuzunda diğer avukatlarca verilmiş ilanlara da bakabilirsiniz. Bu ofis türü ofisini yeni açacak bir avukat için oldukça yüklü bir sermaye külfeti getirmektedir. **Ofisi açma evresinde tadilat, ofis eşyaları vb. şeyler için belli bir masraf yapılması ve ofis gider kalemlerinin aylık olarak değişkenlik göstermesinden sebep; yıl sonunda ne kadar bir giderin ortaya çıkacağı net ve belirli olmamasından kaynaklı yeni ofis açacak bir avukat için yukarıdaki diğer seçeneklere göre daha dezavantajlıdır.**

AVUKATLIK ORTAK ÇALIŞMA ŞEKİLLERİ NELERDİR?

Avukatların ortak çalışma şekilleri, Avukatlık Kanununun 44. maddesinde olarak düzenlenmiştir. Düzenlemede avukatların aynı büroyu paylaşması ve avukatlık ortaklığı başlıkları altında iki tür çalışmaya yer verilmiş olsa da günümüzde pek çok farklı çalışma stili ortaya çıkmıştır. Biz de şahit olduğumuz çalışma şekillerini aşağıda başlıklar halinde ele alacağız.

Aşağıda ayrıntılı şekilde açıklayacağımız ortaklık türlerinden birine katılmak istiyorsanız **İstanbul Barosu bilgi havuzundan ortaklık kurmak veya var olan bir ortaklığa ortak aramak için ilan veren meslektaşlarımızın ilanlarına bakabilirsiniz.**

Avukatlık Kanunu Kapsamında Avukatlık Ortaklığı

Avukatlık Kanununun 44. maddesinin B bendine göre, avukatlar resmi anlamda ortaklık yaparak, Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği kapsamında, baroya tescil ettirip resmi anlamda ortaklık yapabilirler. Bu ortaklık türüne ilişkin ortaklar arası ilişkiler yine Avukatlık Kanunu ve Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

Aynı şehirde çalışmakta olan avukatlar, baroya tescil yaparak ve ortaklık sicil numarası olarak ortakların adı soyadı ve Avukatlık Ortaklığı ibaresini kullanmaya başlayabilirler. Bu ortaklık türünde oluşan ortaklık, ayrı bir tüzel kişilik olur. Bu tüzel kişilik ticari değildir, şahıs şirketlerine uygulanan hükümler uygulanır ve vergilendirme yönünde şahıs şirketi gibi değerlendirilirler.

Avukatlık ortaklığında Tıp Sözleşme yapılmaktadır ve uyuşmazlıkların çözümü yine Avukatlık Kanunu kapsamındaki düzenlemelere göre gerçekleşmektedir. Bu konuda ayrıntılı bilgi için Avukatlık Kanunu 44. m. ve devamını, Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliğini incelemenizi tavsiye ederiz.

Masraf veya Gider Ortaklığı

Masraf ortaklığı, bir veya birden fazla avukatla salt olarak ofis giderlerinin paylaşılması üzerine kurulan bir ortaklık türüdür. Bu ortaklık türü hali hazırda ofisi olan bir avukatın ofisine masraf ortağı olarak katılma veya başka bir avukat ile yeni ofis açarak **masrafı bölüşme olarak iki şekilde gerçekleştirilebilir.** İşbu avukatlık türünde her bir taraf kendi yaptığı işten ve bu işten doğan kar ve sorumluluktan mesuldür.

Birlikte çalışılan avukat/avukatlarla yapılacak sözleşmede masraf paylaşım oranını, yarı yarıya kararlaştırabileceğiniz gibi ofisin kullanım oranına göre başka oranlar da kararlaştırabilirsiniz. İşbu ortaklık türü **Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliğinde belirtilen ortaklık türü olmadığından sözleşmenin yazılı olarak yapılması ve baroya sunulması zorunluluğu yoktur.** Sözleşmenin yazılı olarak yapılması geçerlilik değil, ispat şartıdır.

İşbu ortaklık türünün salt olarak fiziki ofis üzerinden kurulması gerekmemekle birlikte sanal ve paylaşımlı ofis türleri üzerinden de kurulabilir.

Gelir – Gider Ortaklığı veya Tam Ortaklık

Gelir ortaklığı, iki veya daha fazla avukatın, ofise gelen tüm kazançları ve ofisin giderlerini paylaştığı ortaklık türüdür. Bu çalışma stilinde dosyayı hangi avukatın getirdiğine bakılmaksızın, dosyadan elde edilen gelir, ofis kasasına girer. Tüm harcamalar da ofis kasasından yapılır. Ortaklar aralarındaki anlaşmaya göre, elde edilen karı paylaşırlar.

Gelir gider ortaklığı Avukatlık Kanununda düzenlenen avukatlık ortaklığı ile aynı hükümlere tabi değildir. Taraflar arasında isterse bir sözleşme yapabilirler.. **Avukatlık Kanunu 44. maddesi kapsamında kalmayan bu ortaklık türünde uyuşmazlıklar genel hükümlere göre giderilecektir.**

AVUKATLIK İLE İLGİLİ YAPILMASI GEREKEN BİLDİRİM VE KAYITLAR NELERDİR?

Baroya Bildirim

İstanbul Barosu nezdinde tutulan kayıtlarda; bağlı çalışan veya bağımsız çalışan avukat şeklinde bir ayırım bulunmamaktadır. Bu sebeptendir ki İstanbul Barosuna kayıtlı bir avukat iseniz ofis açtığınızda ek olarak baroya bir bildirim yapmanıza gerek yoktur. UHAP ve baronetten güncel ofis adres bilgileriniz güncellenmeniz yeterli olacaktır.

VERGİ DAİRESİNE BİLDİRİM

İşyeri Açılış Bildirimi

İşyeri açılış bildirimini iş yerinizi açtıktan sonra on (10) gün içerisinde vergi dairesine (iş yerinizin bağlı bulunduğu vergi dairesine) yazılı dilekçe ile veya İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden online olarak gerçekleştirmeniz gerekmektedir. Bildiriminize istinaden vergi numaranız vergi dairesince belirlenecektir. Avukatlık çalışması meslek çalışması olup, ticari sayılmaz. Avukatlık ortaklıklarına vergilendirme bakımından şahıs şirketlerine ilişkin hükümler uygulanır. Bu sebeple ileriki dönemlerde vergi numaranız haricinde T. C. kimlik numaranızı da kullanabilirsiniz.

Gerekli Belgeler:

- 1- Nüfus Cüzdanı
- 2- Varsa kira veya hizmet (paylaşımlı ofisler için) sözleşmesi
- 3- Vergi dairesinden yapılıyorsa dilekçe, online başvuru yapılıyorsa online talep dilekçesi
- 4- İstanbul Barosu sicil numarası

Vergi Dairesi Yoklaması

İşyeri açılış bildirimini yapmanız ve vergi dairesince vergi numaranızın belirlenmesinden sonra bildirimde vermiş olduğunuz telefon numaranıza ofisinize vergi dairesince yoklama yapılması amacıyla hangi günde gelineceğini belirtir bir mesaj gelecektir. **Vergi dairesince işbu yoklama, yapılan bildirim doğruluğunu yerinde tespit etmek amacıyla yapılır.** Görevli memurun iş yerinizi ziyaret edeceği gün ve saat aralığından ofisinizde bulunmanız önem arz etmektedir. Aksi halde yoklama işlemi tamamlanamadığından

Avukatlık İle İlgili Vergi ve SGK Avantajları Nelerdir?

vergi açılışı işleminiz tamamlanamayacaktır. Yetkili memur ofisinizi ziyaret ettiğinde ofisinizin fotoğraflarını çekecektir ve bulunan demirbaşlarınızı sisteme ekleyecektir. Tarafınızın vergi dairesini bildirdiği hususların tamam olduğunu tasdik ettikten sonra online bir forma imza atmanızı isteyerek işlemleri tamamlayacaktır.

Vergi Levhası

Yoklama işleminizin de tamamlanmasına müteakiben vergi dairesince vergi levhanız e-tebligat olarak GİB (Gelir İdaresi Başkanlığı) online platformu üzerinden tarafınıza gönderilecektir. Vergi levhasını ofisinizde görünür bir şekilde sergileme zorunluluğunuz bulunmamaktadır.

AVUKATLIK İLE İLGİLİ VERGİ VE SGK AVANTAJLARI NELERDİR?

Genç Girişimci Gelir Vergisi İstisnası

İlk defa yeni bir iş kuran gençlerin teşvik edilmesi ve birtakım mali külfetler sebebiyle iş yaşamlarının sekteye uğramaması maksadıyla kazançlarının bir kısmının vergi dışı bırakılması amacıyla 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda “Genç girişimcilere kazanç istisnası” düzenlemesi yapılması yoluna gidilmiştir. 2016 yılında Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20. maddesiyle getirilen bu kazanç istisnası, faaliyetin başladığı yıldan itibaren belli bir süre, elde edilen hasılatın gelir vergisinden müstesna tutulmasını sağlamaktadır.

Buna göre;

- ✓ İlk defa gelir vergisi mükellefi olunması,
- ✓ Mükellefiyetin başlangıç tarihi itibarıyla 29 yaşının doldurulmamış olması,
- ✓ Ticari, zirai veya mesleki bir faaliyette bulunulması şarttır.

Kanun bunun yanında, genç girişimci desteğinden yararlanmak için birtakım şartlar daha öngörmüştür.

Genç girişimci desteğinden yararlanabilmek için;

1. İşe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması ⁰¹,
2. Kendi işinde bilfiil çalışılması veya işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi (Çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırmak ya da seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak bu şartı bozmaz.),
3. Faaliyetin adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yapılması halinde tüm ortakların işe başlama tarihi itibarıyla bu maddedeki şartları taşıması,
4. Ölüm nedeniyle faaliyetin eş ve çocuklar tarafından devralınması hali hariç olmak üzere, faaliyeti durdurulan veya faaliyetine devam eden bir işletmenin ya da mesleki faaliyetin eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan veya kayın hısımlarından devralınmamış olması,
5. Mevcut Bir İşletmeye veya Mesleki Faaliyete Sonradan Ortak Olunmaması ⁰².

01 Vergi Usul Kanununun 168. maddesi uyarınca gerçek kişilerin işe başlama bildirimini, işe başlama tarihinden itibaren 10 gün içinde şahsen, bir avukat vasıtasıyla veya bir serbest muhasebeci mali müşavir vasıtasıyla yaptırmaları gerekir. Başvurular interaktif vergi dairesi üzerinden de yapılabilir.

02 Avukatlık Kanunu m.44 ile “aynı büroda birlikte çalışma” şeklinde bir çalışma modeli benimsenmiştir. Buradaki birlikte çalışma, aynı ilde kurulu barolardan herhangi birine kayıtlı birden çok avukatın meslekî çalışmalarını bir büroda yürütmeleridir. Bu birlikteliğin tüzel kişiliği yoktur, yapılan iş ticarî sayılmaz. Birlikte çalışan avukatlardan biri ya da birkaçının ad ve/veya

Kanuna göre kazanç istisnası 75.000 TL olarak belirlenmiştir. Ayrıca yararlanılabilecek süre de üç (3) yıl ile sınırlı tutulmuştur. Buradaki 75.000 TL'lik miktar her yıl için ayrı ayrı olmak üzere dikkate alınır. Öte yandan bir hesap döneminde teşvikten yararlanılamayan tutar ertesi yıla devretmez.

Üç yıllık yararlanma süresi de mutlak değildir. 29 yaşını dolduruncaya kadar ve en fazla üç yıl olarak yararlanılabilir. Örneğin; ilk defa 28 yaşında mükellef olup istisna kapsamında faaliyet yürüten bir avukat, bu istisnadan 3 yıl değil sadece 1 yıl yararlanabilir.

Genç Girişimci SGK Prim İstisnası

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81. maddesinde yapılan düzenleme ile ilk defa gelir vergisi mükellefi olan genç girişimcilere vergi istisnası dışında sigorta teşviki de getirilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 4/1-b hükmü kapsamında ilk defa sigortalı sayılan gerçek kişilerin bu sigorta (Bağ-Kur) primleri, tescil tarihinden itibaren 1 yıl süre ile 5510 sayılı Kanunun 82. maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden Hazinece karşılanır.

Bu teşvikten yararlanmak için aranılan şartlar şunlardır:

- ✓ 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20. maddesi ile düzenlenen genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanmak için aranılan şartları taşımak,
- ✓ Sigortalılık başlangıç tarihi itibarıyla 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olmak,
- ✓ İlk defa 5510 sayılı Kanunun 4/1-b maddesi kapsamında sigortalı olunmak,
- ✓ Sigortalının kendi işinde bilfiil çalışması veya işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi

Avukatlık ortaklıklarında (yani faaliyetin adi ortaklık olarak sürdürüldüğü durumlarda) ortaklar arasında sadece en genç ortak sigorta prim teşvikinden yararlanabilir. Ancak her hal ve takdirde tüm ortakların genç girişimcilere kazanç istisnası ve sigorta teşviki için aranan şartları taşımaları gerekir.

Bu teşvikten yararlanabilmek için vergi mükellefiyetinin açılmasından sonra bağlı olunan vergi dairesinden "Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası Belgesi"nin alınması ve bağlı olunan Sosyal Güvenlik Müdürlüğüne bu belge ile başvurularak sigortalı olunması gerekmektedir⁰¹.

GEREKLİ DONANIM VE UYGULAMALAR NELERDİR?

Elektronik İmza

Ulusal Yargı Ağı Projesi'nin (UYAP) yaygınlaşması ve pek çok işlemin çevrimiçi sisteme taşınmasıyla beraber, ıslak imzanın yerine geçmek üzere, elektronik imzalar üretilmiştir. Elektronik imza temelde metni çevrimiçi olarak imzalayan kişinin kimliğini doğrulamaktadır. Elektronik İmza Kanunu kapsamında ıslak imza ile aynı hüküm ve sonuçları doğurmaktadır.

soyadının yanında "Avukatlık Bürosu" ibaresinin kullanılması zorunludur. Karşılıklı hak ve yükümlülükler, gelir ve giderlerin paylaşılması, büro yönetimi, birlikteliğin sona ermesi birlikte çalışanlarca belirlenir ve yazılı olarak kayıtlı oldukları baroya bildirilir. Uygulamada "gelir-gider ortaklığı" dediğimiz çalışma şekli de budur. Ancak bu tip ortaklıklarda her bir avukatın vergi mükellefiyeti ayrı olacağından, kanundaki diğer şartların da sağlanması kaydıyla, genç girişimci desteğinden yine de yararlanılabilir. Bir avukatla gider ortağı olarak aynı ofisin kullanıldığı durumlar için de aynı durum geçerlidir. Bu sebeple daha evvel vergi mükellefi olan bir avukata sonradan gelir-gider ortağı olunması,

01 Teşvik uygulaması hakkında detaylı bilgi için 2018/28 sayılı Genç Girişimci Teşvik Uygulaması SGK Genelgesi incelenebilir.

Gerekli Donanım ve Uygulamalar Nelerdir?

Pek çok elektronik imza şirketi olmakla beraber, TBB'nin TÜBİTAK ile beraber kullanıma sunduğu elektronik imza, avukatlık ruhsatnamesi alındıktan sonra, <https://e-imza.barobirlik.org.tr> adresi üzerinden başvuru yapılarak ve gerekli ücret ödenerek alınabilmektedir.

Mobil İmza

Mobil imza, cep telefonu numarası üzerinden kimlik doğrulaması yapan e-imza gibi ıslak imzanın tüm hukuki sonuçlarını doğuran bir sistemdir. İmzalama işlemi, cep telefonuna gelen imzalama anahtarı sayesinde yapılmaktadır. Mobil imza herhangi bir USB aparat yahut sim-kart gerektirmemesi nedeniyle daha pratik olarak kullanılabilir ancak telefonun şarjının yeterli olması ve internet bağlantısının olması gerektiğini unutmamak gerekmektedir.

UETS Başvurusu

Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) ile tebligat işlemleri elektronik ortama taşınmıştır. Aynı zamanda avukatların elektronik tebligat adresi alması zorunlu kılınmıştır. Bu kapsamda her avukat bir elektronik tebligat adresi alacaktır.

UETS başvurusu <https://basvuru.etebligat.gov.tr> adresi üzerinden yapılabilir.

Başvuru sonucu alınan UETS adresi, UYAP > UYAP Bilgilerim > Adres Bilgilerim sekmesinden UYAP'la entegre edilmelidir. Entegrasyon sonrası tebligatlar bu adrese gelecektir.

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)

Kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, elektronik ortamda yapılan resmi yazışmaların yasal düzenlemelere uygun olarak ve güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayan bir posta adresidir. Bu sistem kullanılarak gönderilen yazışmalara ilişkin kayıt ve bilgiler hukuki anlamda delil niteliğindedir. Noter ihtarnamesi, iadeli taahhütlü mektup, kargo gibi pek çok yöntemle yapılan yazışmalarla aynı hukuki delil ve bilgi sağlayabilen KEP, bu yollarla oranla çok daha hızlı, pratik ve ekonomik olması nedeniyle avukatlara tavsiye edilir.

Kayıtlı Elektronik Posta adresi almak isteyen bir avukatın, KEP hizmet sağlayıcılarından birine (PTT veya Noterler Birliği) birine başvuru yapması gerekmektedir.

Online olarak da yapılabilen bu başvuruda;

- KEP Hesabı Ön Başvuru Formu,
- Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası bulunan kimlik belgesi veya
- E-imza aranmaktadır.

Celse Uygulaması

CELSE uygulaması, Adalet Bakanlığı tarafından Avukat Portal'ın mobil versiyonu olarak yayınlanmıştır. Uygulama içerisinden dosya ve duruşmaları görüntüleme, duruşma günlerinden sıranızı sorgulayabilme ve anlık takip, mazeret ve bekletme dilekçesi gönderme, **e-imza ile giriş yapıldığında ise dosya içerisindeki tüm evrakları görüntüleyebilme imkanı bulunmaktadır.** CELSE uygulamasını Apple Store veya Play Store'dan indirebilirsiniz. İndirdikten sonra UYAP Avukat Portal ile entegre ederek kullanabilirsiniz.

CELSE uygulaması hakkında bakanlık tarafından hazırlanan bilgi kitapçığına aşağıdaki internet adresini ziyaret edebilirsiniz:

<https://avukat.uyap.gov.tr/main/destek/celse-mobil-kullanim.pdf>

E-Duruşma Uygulaması

E-Duruşma; UYAP mobil uygulamaları, avukat veya vatandaş portalı üzerinden duruşma gününden en az iki iş günü önce mahkemesinden talep edilir.

E-Duruşma talebi göndermek için öncelikle **“Duruşma Sorgulama”** menüsü açılır. Buradan ilgili dosya seçilerek telefon için **“e-Duruşma Talep Et”**; bilgisayar için ise **“Talep Gönder”** yazılı yere tıklanır.

Tелефondan e-Duruşmaya katılmak için telefonunuzda Celse ve e-Duruşma uygulamasının yüklü olması gerekmektedir.

Öncelikle Celse uygulamasına giriş yapılarak katılacak olunan duruşmanın sırası takip edilir. Duruşmanın sırası geldiğinde, duruşmalarım bölümüne girilerek ilgili dosyanın sağ altında bulunan **“Duruşmaya Katıl”** butonuna tıklamanız gerekmektedir.

Talep göndermeye ilişkin yere tıkladıktan sonra karşınıza bir talep metni ekranı çıkmaktadır. Buraya e-Duruşma talebinizi ve varsa bu talebinizin gerekçesini yazmanız beklenmektedir. E-Duruşma talebi hakkında hakim, duruşma gününden en az bir iş günü önce kabul veya ret hususunda karar verir. Bu karar kesindir. Talebin kabul edilip edilmediği ise yine **“Duruşma Sorgulama”** bölümünde ilgili dosya seçilerek görülebilecektir.

Bilgisayar Üzerinden E-Duruşmaya Katılım

E-Duruşma talebiniz kabul edildiği takdirde bilgisayar üzerinden e-Duruşmaya katılım mümkün olacaktır. **“Duruşma Takip”** bölümünden duruşmanızın sırasını takip ederek, mahkemenin hangi dosyada olduğunu ve önünüzde kaç dosya olduğunu öğrenebilirsiniz.

Duruşmanızın sırası geldiğinde ise **“Duruşma Sorgulama”** bölümünden **“Duruşmaya Katıl”** butonuna tıklayarak e-Duruşma sistemine bağlanılır. Burada gerekli izinler verilerek Ses ve Görüntününün bağlanması sağlanmaktadır.

Cep Telefonu Üzerinden E-Duruşmaya Katılım

Daha önce e-Duruşma talebi gönderdiğiniz ve bu talebinizin kabul edildiği duruşmalara cep telefonu üzerinden de katılabilirsiniz. Cep telefonundan e-Duruşmaya katılmak için telefonunuzda Celse ve s-Duruşma uygulamasının yüklü olması gerekmektedir. Öncelikle celse uygulamasına giriş yapılarak duruşmanızın sırası takip edilir.

Duruşmanızın sırası geldiğinde, duruşmalarım bölümüne girilerek ilgili dosyanın sağ altında bulunan **“Duruşmaya Katıl”** butonuna tıklamanız gerekmektedir.

Duruşmaya katıl butonuna tıkladıktan sonra e-Duruşma uygulaması açılarak duruşmaya katılmanız sağlanmaktadır.

AVUKATLIK OFİS MUHASEBESİ NASIL TUTULUR?

Muhasebeci Yardımıyla

Vergi mükellefi olunması durumunda maddi yükümlülüklerle (tahakkuk eden vergiyi ödemek) ek olarak birtakım şekli yükümlülüklerin de yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu şekli yükümlülükler büyük oranda 213 sayılı Vergi Usul Kanununda düzenlenmiştir. Şekli yükümlülüklerle işe başlama / işi terk beyanlarının verilmesi, vergi beyannamesi verilmesi, defter tutulması, serbest meslek makbuzu düzenlenmesi, defter ve belgelerin muhafaza edilmesi (saklanması), talep halinde bilgi verilmesi ve belge sunulması gibi hususlar örnek olarak sunulabilir.

Vergi mevzuatı açısından bir avukatın bu şekli yükümlülükleri kendisinin yerine getirmesi mümkün olduğu gibi, 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış bir serbest muhasebeci mali müşavir aracılığıyla yapması da mümkündür. Bu noktada SMMM ile yapılacak hizmet sözleşmesi ile aylık olarak ödenecek tutar karşılığında (anlaşmaya göre yıllık peşin olarak da ödenebilir) ilgili SMMM tarafından vergi mükellefiyetinden kaynaklanan şekli yükümlülükler yerine getirilir.

Hemen belirtelim ki muhasebesel anlamda SMMM tarafından verilecek hizmet, ofisin kendi iç muhasebe düzenine ilişkin olmayıp, vergi kanunlarının zorunlu kıldığı hususlara ilişkin olacaktır. Bu anlamda vekalet ücretlerinin takip edilmesi, ofis giderlerinin yapılması, personel ödemeleri gibi hususlarda **SMMM'lerin bir etkisi yoktur**. Bu noktada olsa olsa yapılan ödemelerin ve tahsil edilen tutarların vergi kanunları karşısındaki muhasebeleştirme ilke ve standartları hakkında yönlendirici nitelikte bilgilendirme yapılabilir.

Vergi mevzuatına hakim olduğunuzu düşünmüyorsanız **işlemlerinizi bir SMMM aracılığıyla yapmanızı tavsiye ederiz**. Zira şekli yükümlülüklerin kanunlarla belirlenen şekil ve sürede yapılmamasına, Kanunla idari para cezası şeklinde yaptırım öngörülmektedir. Örneğin; vergi beyannamelerinin kanunla belirlenen süreler zarfında verilmemesi durumunda özel usulsüzlük cezası ile karşılaşabilirsiniz.

Kendi İmkanlarınızla

Yukarıda da ifade edildiği gibi avukatların, bir SMMM ile aracılık/hizmet sözleşmesi imzalaması ve muhasebe işlemlerini bu meslek grubuna yaptırması zorunlu değildir⁰¹. Vergi mevzuatına hakim olduğunun düşünülmesi durumunda bu işlemlerin avukat tarafından da yapılması olanaklıdır.

Böyle bir durumda İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden düzenlenecek beyannamelerinizi kanunlarla belirlenen sürelerde (KDV beyannamesinin her ayın 26. akşamına kadar, gelir vergisi beyannamesinin takip eden yılın Mart ayının sonuna kadar gibi) verilmesine dikkat edilmesi gerekir.

Öte yandan avukatlarca **“serbest meslek kazanç defteri”** adını verdiğimiz defterin de tutulması yasa gereğince zorunludur. Ancak Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kanunun verdiği yetkiye istinaden serbest meslek erbabı olanlara (ki avukatlara da) uygulamada e-defter olarak adlandırılan “defter beyan sistemini” kullanmayı zorunlu kılmış olup klasik anlamda bir defter tutma kalmamıştır. Beyanlara istinaden, kazançlar ve giderler defter beyan sistemi üzerinden takip edilir. Bu sisteme de yine İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden ulaşılabilir.

İnteraktif Vergi Dairesi sistemine, vergi mükellefi olunmasından sonra verilecek şifre ile giriş yapılabileceği gibi T. C. Kimlik Numarası ve e-Devlet şifresiyle de giriş yapmak mümkündür.

Masraf Defteri veya Dosyası Tutma

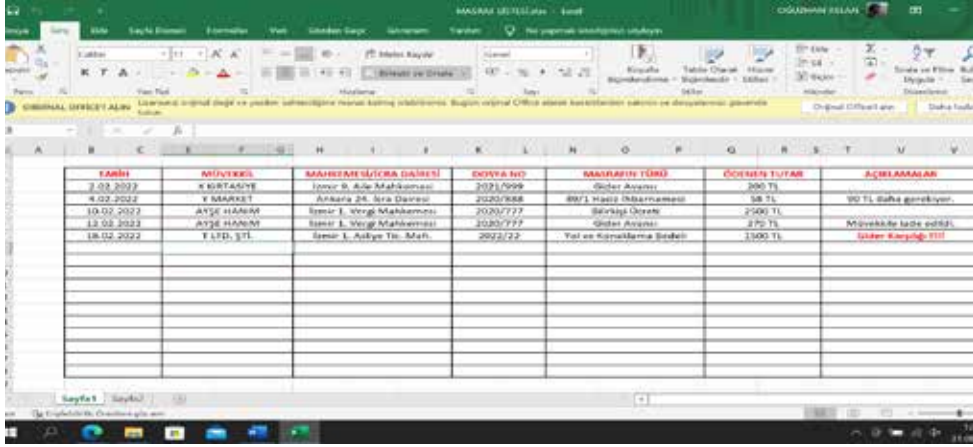
Malum olduğu üzere avukatlarca mesleki faaliyetin ifası kapsamında açılacak dava veya takiplerle ilgili olarak müvekkillerden avans alınması gerekmektedir. Nitekim bu avanslardan arta kalanların müvekkile iade edilmesi zorunlu olduğu gibi (TBB Meslek Kuralları m. 42) davaların kazanılması veya icra dosyalarında tahsilat yapılmasıyla iade edilen bu masrafların da müvekkile iade edilmesi zorunludur. Zira bu bedeller avukata değil, müvekkile aittir.

Öte yandan harç ve gider avansı gibi yargılama giderlerinin avukat tarafından şahsen karşılanması da hukuka aykırıdır. Masrafların her hal ve takdirde müvekkil tarafından karşılanması gerekir. Aksi yöndeki uygulamalar, avukatın disiplin yaptırımını ile karşı karşıya kalması sonucunu doğurur.

⁰¹ SMMM Kanununa göre hukuk fakültesi mezunları yani avukatlar, ilgili sınavlara katılarak mali müşavir olabilirler.

Hem söz konusu yükümlülüğün takibini kolaylaştırmak hem de iade yükümlülüğünü süresinde yerine getirerek güveni kötüye kullanma gibi suçların muhatabı olmamak adına, her avukatın, masrafları için ayrı bir defter ve/veya kayıt tutmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.

Her bir dosya için masrafların ayrı ayrı takip edilmesi sağlıklı olacaktır. Ancak özellikle aynı müvekkilin çok sayıda işinin olduğu durumlarda, o tek müvekkil için ayrı bir liste tutularak, sadece o müvekkilin dosyalarına yer verilmesi de toplu takip açısından yarar sağlayacaktır.

TARİHİ	MÜVEKKİL	MAHKEME ÜÇÜNCÜ DERESESİ	DOSTA NO	SAHİBİLİ TÜRÜ	ÖÇÜMÜR TUTAR	İÇERİMLER
3.03.2022	X BIRTACNE	İzmir 6. Aile Mahkemesi	2021/099	Gider Avansı	200 TL	
4.02.2022	Y MARKET	Ankara 24. İcra Dairesi	2020/888	BW1 Hissli İhtarname	58 TL	50 TL Safha gerekiyor.
10.02.2022	A154 HANIM	İzmir 1. Vergi Mahkemesi	2020/777	Birlikli Ücret	2500 TL	
13.02.2022	A176 HANIM	İzmir 1. Vergi Mahkemesi	2020/777	Gider Avansı	20 TL	Müvekkil tarafında.
18.02.2022	F.A.D. ŞT.	İzmir 1. Aile Tm. Mah.	2022/22	Tal ve Kiraçlama Gideri	1000 TL	Gider Kayıtlığı 100

Yukarıda Excel formatında örnek bir gider tablosu sunulmuştur. Her avukat, kendisine en uygun yolu kendisi belirleyecek olup, kayıt kolaylığı ve takip kolaylığı açısından teknolojinin sunduğu imkanlardan yararlanmanın sağlıklı olacağı düşünülmektedir.

Giderlerle ilgili olarak dikkat edilmesi gereken ise önemli bir husus vardır. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 67/4 hükmü uyarınca, **“Vergi, resim, harç, keşif, şahitlik, bilirkişilik ve ekspertiz gibi hususlara harcanmak üzere müşteri veya müvekkilden alınan ve tamamen bu hususlara sarf edilen para ve ayınlar kazanç sayılmaz.”** Bu anlamda müvekkillerin gönderdiği ve münhasıran yargılama faaliyetine hasredilmiş tutarlar, avukatın kazancı sayılmayacağı için, tahsil edildikten sonra da iade edileceği için serbest meslek makbuzu düzenlemeye ve vergi ödemeye gerek yoktur.

Ancak 193 sayılı Kanunun 67/2 hükmü uyarınca, **“Müşteri veya müvekkilinden, serbest meslek faaliyeti ile ilgili olmak üzere para ve ayın şeklinde alınan gider karşılıkları kazançta ilave edilir.”** Kanunun burada **“gider karşılığı”** olarak tanımladığı husus, yine serbest meslek faaliyeti ile olmasına karşın, münhasıran yargılama faaliyetine hasredilmemiş ve fakat müvekkilden tahsil edilmiş olan tutarlardır. Örneğin; yolculuk ve konaklama bedeli, taksit ücreti, yemek ücreti gibi tahsil edilen tutarlar gider karşılığı olup, bu işlerin yerine getirilmesi için müvekkilden alınan ücretler hasıllattan olduğundan, bu tutarlar için serbest meslek makbuzu düzenlenmesi ve bu makbuzaya karşılık gelen vergilerin ödenmesi gerekmektedir. Bu sebeple gider karşılığının tahsil edildiği durumlarda her hal ve takdirde **“net ücret”** veya **“vergiler hariç”** şeklinde anlaşmaya varılması faydalı olacaktır. Bu durumda müvekkilin, söz konusu gider karşılığına ilave olarak, hesaplanacak

KDV'yi de ödemesi, eğer müvekkil GVK m. 94/1'de sayılanlardan biri ise ayrıca stopaj ödemeyi de yüklenmiş olacaktır. Aksi halde avukat, bu yol masrafları üzerinden düzenleyeceği makbuz sebebiyle tahakkuk edecek vergiyi üstlenmiş olur.

Gider karşılığı olan hususlarda makbuz düzenlenmesi gerekse de harcamaların yapılmasının akabinde (bilet alınması, otelde kalınması gibi) alınacak faturaların gider olarak muhasebeleştirilmesi olanaklıdır. Böylece hasılat sonucu vergi matrahında artış olacağı da giderlerle artan matrah yeniden düşürülebilecektir.

Serbest Meslek Faaliyeti Giderleri

Gelir Vergisi Kanunu yapılacak giderlerin açıklanması bakımından hem genel giderleri düzenlemiş hem de serbest meslek erbapları açısından mesleki giderlerin neler olduğunu ayrıca açıklamıştır.

Vergiler safi kazanç üzerinden ödenir. Bu anlamda safi kazancın hesaplanabilmesi için hasılatlardan giderlerin düşülmesi gerekmektedir. Ancak kanun her tür giderin değil, ancak belli şartları taşıyan giderlerin hasılatlardan düşürülebileceğini düzenlemiş olduğundan burada gider hususu önem arz etmektedir. Çalışmanın bu bölümünde, **Gelir Vergisi Kanununun 68. maddesinden yola çıkarak başlıklar halinde avukatlarca elde edilen hasılatlardan nelerin gider gösterilebileceği açıklanacaktır.**

Genel Giderler

Kanun ilk olarak *"mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderlere"* yer vermişse de bu ibareden ne anlaşılması gerektiğini düzenlememiştir. Bu anlamda ofis kirası, ofisin bulunduğu iş hanının veya apartmanın aidatı, elektrik, su, ısıtma ve telefon faturası, kırtasiye masrafları, mesleki faaliyetle ilgili posta, demirbaş, taşıt alımı dolayısıyla alınan borçlara ödenen faizler, ofiste yaptırılan onarım giderleri, ölçülü olması kaydıyla temsil ve ağırlama giderleri bu kapsamda değerlendirilebilir. Burada dikkat edilmesi gereken yegane husus, gider konusu yapılacak ödemenin mutlak suretle mesleki kazancın elde edilmesi için yapılması ve harcamasına avukatın bizzat katılması gerektiğidir. **Yani harcamanın müvekkil tarafından karşılandığı durumlarda, harcamaya konu husus mesleki faaliyetle de alakalı olsa giderleştirilemez**^{01. 02}

İkametgahlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar (home ofis), ikametgah için ödedikleri kiranın tamamını gider olarak gösterebilse de ısıtma, aydınlatma, sabit telefon gibi diğer giderlerin ancak yarısını indirebilirler.

İşyeri kendi mülkü olanlar kira yerine amortismanı gider olarak gösterebilirler. Bununla ilgili olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

01 Ayrıksı durum: Gider karşılığı hususu (bir üst bölümde açıklanmıştır).

02 "...Serbest meslek erbabı olan davacı adına mesleki faaliyeti ile ilgili olmayan bir kısım harcamalarını gider kaydetmek suretiyle dönem kazancını azalttığı yolunda düzenlenen vergi inceleme raporu uyarınca 2007 yılı için salınan bir kat vergi ziyai cezalı gelir vergisini kaldıran vergi mahkemesi ısrar kararı vergi idaresi tarafından temyiz edilmiştir. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 67'nci maddesinde serbest meslek kazancının, bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlardan, bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderlerin indirilmesinden sonra kalan fark olduğu hükmüne bağlanmış; serbest meslek kazancının tespitinde hasılatlardan indirilecek giderler Kanununun 68'inci maddesinde sayılmıştır... Davacı nezdinde yapılan inceleme ile muhtelif yemek, gıda, temizlik, kırtasiye bedeli olarak 15.419,50 TL gider kaydı olduğu tespit edilmiştir. Bu giderler şahsi giderleri olup, sehven kayıtlara alındığı yolundaki davacı ifadesi tutanağa alınarak, söz konusu tutanak, ihtirazi kayıt konulmadan imzalanmıştır. Yukarıda yer verilen düzenlemeler karşısında, kendi anlatımını içeren tutanak delil kabul edilerek, vergilendirilmesi gereken kazancın tespitine yönelik incelemeyle takdir edilen matrah farkında yasaya aykırılık bulunmadığından, yazılı gerekçeyle tarhiyatın kaldırılması yolundaki ısrar kararının bozulması gerekmektedir..."[Dn. VDDK 30.12.2014 tarih ve E: 2014/1203, K: 2014/1343 sayılı kararı]

İkametgahı kendi mülkü olup da bunun bir kısmını iş yeri olarak kullananlar ise amortismanın ancak yarısını gider yazabilirler.

Serbest meslek erbabı olan avukat tarafından personel ücretleri ve işyerinin genel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanılan banka kredilerine ilişkin olarak ödenen faizler de mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderler kapsamında değerlendirilerek mesleki kazancın tespitinde dikkate alınır. Ancak söz konusu kredinin şahsi harcamalar için de kullanılması durumunda, buna ilişkin faiz gider olarak gösterilemez⁰¹.

Personel Giderleri

Kanuna göre hizmetli ve işçilerin işyerinde veya işyerinin müstemilatındaki işe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı ile Gelir Vergisi Kanununun 27. maddesinde yazılı giyim ödemeleri de gider yazılabilir. Bu bentte sayılan primlerin ve aidatın geri alınmamak üzere Türkiye’de kain sigorta şirketlerine veya emekli ve yardım sandıklarına ödenmiş olması ve emekli ve yardım sandıklarının tüzel kişiliği haiz bulunmaları şarttır.

Bu düzenleme genel olarak personel giderleri olarak adlandırılabilir. Bu anlamda personele ödenen ücretler, işten çıkma/çıkarma durumunda ödenen kıdem ve ihbar tazminatları, işçilerin tedavi ve ilaç giderleri için ödenen tutarlar, SGK’ye ödenen sigorta primleri ve giyim masrafları serbest meslek kazancının tespitinde hasılatından indirilebilir. Ancak dikkat edilmelidir ki sosyal güvenlik primleri ancak fiilen ödendiği yılda gider konusu yapılabilir. **Bu primlerin geç ödemesi dolayısıyla ödenen gecikme zammı ise kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınmaz**⁰².

Yine personelin giyim harcamalarının giderleştirilebilmesi için söz konusu kıyafetlerin serbest meslek faaliyetinin icrası kapsamında zorunlu olarak kullanılan kıyafetler olması gerekir. **Avukatlık meslek faaliyetinin icrası kapsamında kullanılması zorunlu olan tek kıyafet ise cübbedir.** Bu sebeple, bir avukatın, yanında sigortalı olarak çalışan avukatların kullanımı için aldığı, demirbaşında kayıtlı olan, personelin işi bırakması sonrasında da iş yerinde bırakmak zorunda olduğu cübbeler gider yapılabilir.

Avukatın ne kendisi ne de çalışanları için aldığı kıyafetler Hazine ve Maliye Bakanlığının mevcut özelgelerine göre gider olarak kabul edilmemektedir. Nitekim Avukatlık Kanunu m. 49/2 uyarınca, **“Avukatlara, staj dönemi de dahil olmak üzere, baro ve Birliğin iş ve işlemleri ile mesleğin icrası kapsamında kılık ve kıyafetle ilgili herhangi bir zorunluluk getirilemez.”** Bu noktada Kanun dahi avukata kıyafet zorunluluğu getirmediğinden, giyim harcamalarının giderleştirilmesi olanaklı görünmemektedir. Piyasa uygulamasında yılla belli bir miktarda kıyafetin giderleştirilebileceği şeklinde yaygın bir yanlış varsa da bu husus gerçeği yansıtmamaktadır.

Seyahat ve İkamet Giderleri

Avukatların sıklıkla yaptıkları giderlerden biri de mesleki faaliyetin icrası sırasında yapılan seyahatlere

01 Gelir İdaresi Başkanlığı’nın 12.07.2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.42.16.01- GVK-2/1661-45 sayılı özelgesi

02 ...Ödemiş olduğunuz sosyal güvenlik primleri, gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olduğunun tevsik edilmesi kaydıyla hangi yıla ait olduğuna bakılmaksızın fiilen ödendiği yılda indirim konusu yapılabilir. Bu primlerin geç ödemesi dolayısıyla ilgili mevzuat uyarınca ödenen gecikme zammı, 6183 sayılı kanun uyarınca ödenen gecikme zammı niteliğinde olduğundan, mesleki kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınmaz. Tarafınızca ödenen primlerin, beyan edilen mesleki kazancın yetersiz olması veya zarar beyan edilmesi halinde müteakip yıllarda devreden geçmiş yıl zararı olarak indirilmesi de mümkün değildir...”

[Gelir İdaresi Başkanlığı’nın 08.03.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.21.15.01- GV-2012/74-5 sayılı özelgesi]

ilişkin yol ve konaklama bedelleridir. Gelir Vergisi Kanunu bu harcamaları hasıllattan düşülebilecek gider kalemi olarak kabul etmekle birlikte buna bir şart getirmiştir. Buna göre seyahat mutlaka serbest meslek faaliyetinin icrası ile ilgili bulunmalı, yapılan işle seyahat süresi arasında uyum olmalı ve yapılan seyahat harcamaları 213 sayılı VUK'nda gösterilen belgelerle tevsik edilebilmelidir.

Örneğin; Erzurum'da bulunan dava için seyahat etmesi gereken bir avukat, Erzurum'a gittiği zaman ancak bir sonraki günün uçağıyla geri dönebilecekse, gidiş ve dönüş uçak bileti ücretleri ile kaldığı otel için ödediği ücreti gider olarak gösterebilir. Ancak duruşma için gitmişken Palandöken'de kayak tatili yapmaya karar verip de beş gün süre ile kalırsa, bu durumda bu tatil kapsamında yapılan masraflar mesleki faaliyetin icrasıyla alakalı olmadığından gider olarak gösterilemez.

Amortismanlar

Kanuna göre mesleki faaliyette kullanılan tesisat, demirbaş eşya ve envantere dahil taşıtlar için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar da hasıllattan indirilebilir.

Amortismanı kısaca "yıpranma payı" olarak tanımlayabiliriz. Serbest meslek erbabı tarafından kullanılmak üzere alınan maddi duran varlıklar (örneğin bilgisayar, yazıcı vs) bir yıldan daha uzun sürelerde kullanılmaları amacıyla alınırlar. Bu nedenledir ki maddi duran varlıkların ekonomik ömrü boyunca gider yazılması gerekir. Ancak bunun bazı şartları vardır. Bunlar;

- > Bir yıldan fazla kullanılabilir olması
- > Yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalabilecek nitelikte olması
- > Değerleme gününde envantere dahil ve kullanıma hazır olması
- > İktisadi kıymetin değerinin 2.000 TL'yi (rakam 2022 yılı için olup her yıl yeniden değerlendirilerek) aşması⁰¹, şeklinde sıralanabilir.

İşte serbest meslek erbapları da münhasıran bu faaliyetlerini icra ederken kullanabilecekleri ve demirbaş kaydedilecek nitelikteki iktisadi kıymetler için ayrılan amortisman miktarları ile demirbaş kaydedtikleri taşıtlar için ayrılan amortismanı hasıllattan indirebilirler.

Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde Vergi Usul Kanununun 328. maddesine göre hesaplanacak zararlar da aynı şekilde gider olarak kabul edilmektedir. **Örneğin; demirbaşaya kayıtlı olan aracını belirlenen süreler sona ermeden önce elden çıkaran bir avukat, Vergi Usul Kanununa göre yapılacak hesaplama sonucunda zarar etmiş olursa, bu zararı da gider gösterebilir.** Ancak bunun mefhumu muhalifinden, yapılacak hesaplamada avukat kar elde etmiş olursa, yapılacak hesaplama sonucu bulunacak müspet fark, hasıllata ilave edilerek vergilendirilir.

Durum böyle olmakla birlikte 2019 yılında Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle gider kısıtlaması yapılmıştır. Buna göre, ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli 230.000 TL'yi (2022 yılı için), söz konusu vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hallerde, amortisman tabi tutarı 430.000 TL'yi, (2022 yılı için) aşan binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en fazla bu tutarlara isabet eden kısmı gider yazılabilir. **Bu hükmün uygulanmasında binek otomobilin iktisap edildiği tarihte yürürlükte olan tutar dikkate alınır.**

Taşıtların Giderleri

İster serbest meslek erbabının demirbaşına kayıtlı olsun ve isterse kiralama yoluyla kullanılıyor olsun,

⁰¹ Bu tutarın aşılması durumunda amortisman ayrılmadan doğrudan gider yazılabilir.

serbest meslek faaliyetinin icrası için kullanılan taşıtlar için yapılan masraflar da gider gösterilebilir. **Bundan kasıt tamir, bakım, onarım, kasko ve sigorta bedelleri gibi ödemelerdir.**

Ancak 2019 yılında Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle bu gider kaleminde de gider kısıtlaması yapılarak belli hadler getirilmiştir. Buna göre binek otomobillerine ilişkin giderlerin en fazla % 70'i ve kiralama yoluyla edinilen binek otomobillerinin her birine ilişkin aylık kira bedelinin 8.000 TL'ye (2022 yılı için) kadarlık kısmı ile binek otomobillerinin iktisabında ödenen özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi toplamının en fazla 200.000 TL'ye (2022 yılı için) kadarlık kısmı gider olarak dikkate alınabilir.

Hemen belirtelim ki bu araçlar için yapılan giderler kabul edilmekle birlikte ödenen Motorlu Taşıtlar Vergisinin (MTV) ayrıca gider olarak gösterilebilmesi olanaklı değildir⁰¹.

Mesleki Yayın Bedelleri

Herhangi bir gider kısıtlamasına tabi olmayan bu kalemde mesleki yayın ihtiva eden kitap, dergi, makale vb. süreli ve süresiz yayınların tamamı için ödenen bedeller kastedilmektedir. Aynı şekilde online yayınlar için ödenen bedeller de matbu bir çalışma olmasa da mesleki yayın kapsamında olmak kaydıyla gider olarak dikkate alınabilir.

Mal ve Hizmet Alım Bedelleri

Mesleki faaliyetin ifası için ödenen mal ve hizmet alım bedelleri hasıllattan indirilebilecek bir diğer gider kalemidir. Avukatlık mesleği gelişen teknoloji ile birlikte gerekli olan yatırımların yapılmasını da artık zorunlu kılmaktadır. Bu anlamda mesleğin icrasına yardımcı olması adına kullanılan icra programları, içtihat programları veya büro otomasyon programları gibi mallar ile bu malların satışı sonrasında bunlarda meydana gelen aksaklıkları gidermek adına ödenen servis giderleri şeklindeki hizmet alım bedelleri de hasıllattan indirilebilir.

Yine örneğin; ofis temizliği için bir firma ile temizlik hizmeti noktasında yapılan anlaşmalarda ödenen bedeller de gider yapılabilir.

Emekli Sandığı ve Aidat Ödemeleri

Serbest meslek faaliyetinin icrası sebebiyle kanun gereği SGK'ye ödenen giriş ve emeklilik aidatları, tutar sınırlaması olmaksızın gider yazılabilir. Ancak kanunla kurulmuş olsa dahi özel sigorta kuruluşlarına veya emeklilik kuruluşlarına ihtiyari olarak ödenen bedeller (hayat sigortası primi, emeklilik fonu vb.) gider yapılamaz⁰². Burada kastedilen husus, 5510 sayılı Kanunun 4/1-b maddesi anlamında ödenen primlerdir (Bağ-Kur primi).

Ayrıca mesleki teşekküllere (avukat açısından barolara) ödenen aidatlar da yine kısıtlamaya tabi olmaksızın gider olarak hasıllattan indirilebilir.

01 "...Serbest meslek erbabı, envantere dahil olan binek otomobillerinin giderlerini ve VUK hükümlerine göre ayrılan amortismanlarını gider olarak hasıllattan indirebilir. Bu nevi giderlerin hasıllattan indirilebilmesi için söz konusu binek otomobillerin envantere dahil edilmesi şarttır. Bu araçların akaryakıt, bakım, onarım ve sigorta gibi giderleri de hasıllattan gider olarak indirebilir. Ancak bu taşıtların motorlu taşıtlar vergisi gider olarak dikkate alınmaz. Serbest meslek faaliyetinizde kullanmak üzere satın aldığınız araç için envantere kaydedilmek suretiyle amortisman ayrılması ve kıst amortisman yönteminin kullanılması mümkün bulunmakta olup, bu şekilde envantere dahil edilen ve işte kullanılan araca ilişkin ayrılan amortismanlar ile tamir, bakım, onarım, yakıt ve sigorta giderleri serbest meslek kazancın tespitinde indirim konusu yapılabilir..." [Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü'nün 13/07/2011 tarih ve B.07.1.GİB.4.06.16.01- 2010-GVK-65-19-513 sayılı özelgesi]

02 İndirimlere ilişkin GVK m. 89 hükmü ayrıksı durumdur.

Mesleki Kazancın Elde Edilmesi ve İdame Ettirilmesi İçin Ödenen Meslek, İlan ve Reklam Vergileri ile İş Yerleriyle İlgili Aynı Vergi, Resim ve Harçlar

Burada dikkat edilmesi gereken şey, gider kabul edilen ödemenin ilan ve reklam ödemesi değil, ilan ve reklam dolayısıyla ödenen vergi olduğudur. Söz gelimi; Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca, bürolara asılan tabelalar için, tabelanın Kanunda belirlenen hadleri aştığı durumlarda ödenen ve tabela vergisi olarak anılan İlan ve Reklam Vergisi, bu tip giderlerdendir.

Kaldı ki Avukatlık Kanununun yürürlükte olan 55. maddesi uyarınca, “Avukatların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.” Bu anlamda kanun tarafından yasaklanmış bir faaliyet dolayısıyla bir ödeme yapılması durumunda, bunun gider olarak gösterilebilmesi olanaklı değildir. Zira bu tip ödemeler, mesleki faaliyet kapsamında yapılmış sayılmamaktadır.

Mesleki Faaliyetle İlgili Olarak Kanun, İlan ve Mukavelenameye Göre Ödenen Tazminatlar

Burada öngörülen gider türünün her türlü tazminat olmadığına altının çizilmesi gerekir. Kanuna göre, kusur kusursuzluk tespiti olmaksızın ödenmesi icap eden, kanundan kaynaklanan, mahkeme kararına dayanan ya da sözleşme ile belirlenen tazminatlar gider konusu yapılabilir.

Örneğin; bir avukat ile müvekkil arasında bağtlanan sözleşmede, avukatın hiçbir sebep göstermeden vekillik görevinden istifa etmesi halinde ödemesine karar verilen bir tazminat tutarı varsa, bu tazminat tutarının ödenmesi halinde gider olarak gösterilmesi olanaklıdır.

Burada dikkat edilmesi gereken şey birtakım hususların Kanun tarafından gider olarak kabul edilmediğidir. Buna göre her türlü para cezaları ve vergi cezaları ile serbest meslek erbabının suçlarından doğan tazminatlar gider olarak hasılatından indirilemez (GVK m.68/son).

İndirimler

Yukarıda bahsi geçen kalemler gider kalemleri olup bu başlıkta gelir vergisi beyannamesinde bildirilen gelirden indirim konusu yapılabilecek olan diğer kalemlere değinilecektir.

Hemen belirtelim ki vergi hukuku anlamında gider kavramı ile indirim kavramı birbirinden farklıdır. Zira giderler hasılatından düşülen kalemler iken, indirimler, yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilen gelirden indirim konusu yapılır. Bu ayrıma dikkat edilmesi gerekmektedir.

Bir harcamanın GVK m. 68 anlamında gider kabul edilebilmesi için münhasıran mesleki faaliyetle alakalı olması gerekir. Ancak GVK m. 89 anlamında indirim yapılabilecek kalemlerin mesleki faaliyetle alakalı olması şartı aranmaz.

Özel Sigorta Primleri

Yukarıda yer verilen gider kalemleri Gelir Vergisi Kanununun 68. maddesindeki gider türleridir. Gelir Vergisi Kanunu ayrıca 89. maddede ayrıksı bir düzenlemeye yer vermiş ve gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlere başka birtakım ödemelerin indirim konusu yapılabileceğini düzenlemiştir (GVK m. 89).

Bu kalemlerden ilki özel sigorta primlerine ilişkindir. Yıllık gelir vergisi beyannamesi verme yükümlülüğü altında olan serbest meslek erbabı, beyan ettikleri gelirin % 15’ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak kaydıyla kendisine, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortalarına ödenen primlerin % 50’sini; ölüm, kaza,

hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primlerini vergi matrahlarının tespitinde indirebilirler. Ancak Cumhurbaşkanı bu bentte yer alan oranları yarısına kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi, asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.

Beyan edilen gelirin % 15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak şartının tespitinde işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları ile 63. maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ve bu bent kapsamında indirim konusu yapılacak prim ödemelerinin toplam tutarı birlikte dikkate alınır.

Sigortanın Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş sözleşmeye dayanması, prim tutarlarının gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olması ve ücret geliri elde edenlerin ücretlerinin safi tutarının hesaplanması sırasında ayrıca indirilmemiş bulunması şartıyla, eşlerin veya çocukların ayrı beyanname vermeleri halinde, bunlara ait prim kendi gelirlerinden indirilir.

Durum böyle olmakla birlikte mesleki sorumluluk sigortası söz konusu olduğunda konunun yeniden ele alınması gerekmektedir. Kanun burada yapılan indirimlerde "**şahıs sigortası**" ön şartını koymuştur. Ancak mesleki sorumluluk sigortası bir şahıs sigortası değildir. Avukatlık hizmetinin ifası için yaptırılması kanunen zorunlu olan bir sigorta türü de değildir. Bu sebeple serbest meslek kazancı tespit edilirken mesleki sorumluluk sigortası için ödenen bedellerin indirim olarak yazılması mümkün değildir.

Böyle olmakla birlikte, Türkiye Barolar Birliğinin 11.01.2021 tarih ve 2021/3 sayılı duyurusuyla, mesleki sorumluluk sigortası prim ödemelerinin Gelir Vergisi Kanununun 68 inci maddesinin 1. fıkrasının (1) numaralı bendine göre serbest meslek kazancının tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabileceği" ifade edilmiştir.

Aynı şekilde serbest meslek erbabı avukatın kendi adına olan bireysel emeklilik sistemi için ödediği bedeller ile yanında çalışan kişiler adına yaptırdığı bireysel emeklilik sistemlerine ödenen bedeller de serbest meslek kazancının tespitinde gider olarak yazılamaz veya vergi matrahının tespitinde beyanname üzerinden indirim konusu yapılamaz. GVK'nun 40. maddesi ile ticari kazancın tespiti bakımından gider olarak kabul edilen bu ödeme türleri, serbest meslek kazancının tespiti bakımından kabul edilmemektedir.

Eğitim ve Sağlık Harcamaları

Kanun burada, serbest meslek erbabı olanları da kapsayacak şekilde, belli şartların sağlanması durumunda eğitim ve sağlık için yapılan harcamaları da indirim konusu yapmayı kabul etmiştir. Buna göre mükellefin beyan edilen gelirinin % 10'unu aşmaması, eğitim veya sağlık hizmetinin Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle bu hizmetten yararlanıp ödeme yapıldığının tevsik edilmesi şartıyla, **mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamaları da indirim konusu yapılabilir**^{01, 02}

01 Gelir Vergisi Kanunu mükerrer 121 inci madde çerçevesinde eğitim ve sağlık harcamaları nedeniyle vergi indiriminden yararlanan ücretliler, aynı harcamalarını bu hükümden yararlanarak matrahlarından indiremezler.

02 "...Davacının, gayrimenkul sermaye iradına ilişkin olarak verdiği 2014 yılı gelir vergisi beyannamesinde kesinti suretiyle ödenen vergiler nedeniyle iade edilecek gelir vergisi olarak beyan ettiği ve 03.03.2015 tarihli iade talep dilekçesiyle istediği alacağın, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89. maddesinin birinci fıkrasının 2. bendi kapsamında eğitim harcaması olarak indirime konu edilemeyeceğinden bahisle çocuğunun Erasmus Programı nedeniyle Fransa'ya gitmesi için yaptığı uçak bileti harcamasına isabet eden kısmının iade edilemeyeceğine ilişkin .../.../... gün ve sayılı işlemin iptali ile iade edilmeyen tutarın 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 112. maddesinin 4. fıkrasına göre hesaplanacak faiziyle birlikte iadesi ve iade edilen tutar için iade tarihine kadar aynı maddenin 5. fıkrasına göre hesaplanacak faizin ödenmesi istemiyle açılan davada; davacının iade talebi üzerine iadesi gerçekleştirilmeyen kısma ilişkin Erasmus Programı kapsamındaki harcamanın, eğitim faaliyetinin bir unsuru olduğu, söz konusu harcama yapılmaksızın eğitim faaliyetinin gerçekleşme-

Engellilik İndirimi

Serbest meslek faaliyetinde bulunan mükellef avukatın engelli olması durumunda, beyan edilen gelirlerine, Gelir Vergisi Kanununun 31. maddesinde yer alan esaslara göre yapılan hesaplama sonucu ortaya çıkan tutar kadar yıllık engellilik indirimi yapılır. Bu indirimden kendisi engelli olmasa bile, **bakmakla yükümlü olduğu engelli bir kişi bulunan serbest meslek erbabı da yararlanır.**

Çalışma gücünün asgari % 80'ini kaybedenler birinci derece, % 60'ını kaybedenler ikinci derece, % 40'ını kaybedenler üçüncü derece engelli sayılır ve beyan edilen gelirlerine yıllık engellilik indirimi tutarları kadar bu dereceler nispetinde indirim uygulanır⁰¹

Yapılan Birtakım Bağış ve Yardımlar

Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler ile kamu yararına çalışan dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara yıllık toplamı beyan edilecek **gelirin % 5'ini (kalkınmada öncelikli yöreler için % 10'unu) aşmamak üzere, makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımların tamamı indirim konusu yapılabilir.**

Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere bağışlanan okul, sağlık tesisi ve yüz yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde elli yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi ile mülki idare amirlerinin izni ve denetimine tabi olarak yaptırılacak ibadethaneler ve Diyanet İşleri Başkanlığı denetiminde yaygın din eğitimi verilen tesislerin ve Gençlik ve Spor Bakanlığına ait gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kamplarının inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdî ve aynı bağış ve yardımların tamamı da **yıllık gelir vergisi beyannamesi ile bildirilen gelirden indirilebilir.**

İhtiyaç sahiplerine yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedelinin tamamı da indirim konusu yapılabilecek kalemler arasında sayılmıştır.

Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen;

> Kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin ticari olmayan ulusal veya uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesine,

> Ülkemizin uygarlık birikiminin kültürü, sanatı, tarihi, edebiyatı, mimarisi ve somut olmayan kültürel mirası ile ilgili veya ülke tanıtımına yönelik kitap, katalog, broşür, film, kaset, CD ve DVD gibi manyetik, elektronik ve bilişim teknolojisi yoluyla üretilenler de dahil olmak üzere görsel, işitsel veya basılı materyallerin hazırlanması, bunlarla ilgili derleme ve araştırmaların yayınlanması, yurt içinde ve yurt dışında dağıtımı ve tanıtımının sağlanmasına,

> Yazma ve nadir eserlerin korunması ve elektronik ortama aktarılması ile bu eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılmasına,

yeceği, nitekim 255 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde de eğitim amaçlı okul servis ücretlerinin eğitim harcamaları kapsamında değerlendirildiği, bu durumda söz konusu harcamanın indirim konusu yapılamayacağından bahisle iade talebinin kısmen reddine ilişkin işlemler hukuka uygunluk bulunmadığına ... karar veren Ankara 3. Vergi Mahkemesinin 29/01/2016 gün ve E: 2015/1863, K: 2016/193 sayılı kararının onanması gerekmektedir..." [Ankara BİM 1. VDD 07.12.2016 tarih ve E: 2016/242, K: 2016/363 sayılı kararı]

01 2022 yılı için engellilik indirim miktarları şöyle: Birinci derece engelliler için 2.000 TL, ikinci derece engelliler için 1.170 TL, üçüncü derece engelliler için 500 TL

- > 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı, yaşatılması, rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri yapılması ve nakil işlerine,
- > Kurtarma kazıları, bilimsel kazı çalışmaları ve yüzey araştırmalarına,
- > Yurtdışındaki taşınmaz Türk kültür varlıklarının yerinde korunması veya ülkemize ait kültür varlıklarının Türkiye'ye getirilmesi çalışmalarına,
- > Kültür envanterinin oluşturulması çalışmalarına,
- > 2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınır kültür varlıkları ile güzel sanatlar, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki ürün ve eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılması ve güvenliklerinin sağlanmasına,
- > Somut olmayan kültürel miras, güzel sanatlar, sinema, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanları, üretim ve etkinlikler ile bu alanlarda araştırma, eğitim veya uygulama merkezleri, atölye, stüdyo ve film platosu kurulması, bakım ve onarımı, her türlü araç ve teçhizatın tedariki ile film yapımına,
- > Kütüphane, müze, sanat galerisi ve kültür merkezi ile sinema, tiyatro, opera, bale ve konser gibi kültürel ve sanatsal etkinliklerin sergilendiği tesislerin yapımı, onarımı veya modernizasyon çalışmalarına ilişkin harcamalar ile bu amaçla yapılan her türlü bağış ve yardımların % 100'ü (Cumhurbaşkanı, bölgeler ve faaliyet türleri itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye veya kanuni oranına kadar çıkarmaya yetkilidir) de indirilebilir.

Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan aynı ve nakdi bağışların tamamı ile **Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı da indirim konusu yapılabilir.**

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın varsa mukayyet değeri⁰¹, yoksa Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre Takdir Komisyonunca tespit edilecek değeri esas alınır (GVK m.89/son).

CMK VE ADLİ YARDIM NASIL YAPILIR?

CMK ve Adli Yardıma Kayıt Şartları

CMK sistemine katılmak için ilk olarak İstanbul Barosu tarafından verilen CMK seminerine katılıp, semineri tamamlamanız gerekmektedir. Seminere başvuru için baronette CMK seminer başvuru sekmesini kullanabilirsiniz. Semineri tamamlamanıza müteakiben katılım sertifikalarınız CMK ofisine gönderilecektir. Sertifikalarınızın CMK ofisine gönderilmesinden sonra cmk@istanbulbarosu.org.tr adresine göndereceğiniz bölge seçim formunuz ile kaydınız tamamlanacaktır. CMK sisteminizin açılması işbu mailin atılmasından sonra 1-2 günü bulabilir. Sisteminiz açıldığında soruşturma ve kavuşturma dosyası almak için aktif olarak gözükeceğinizden işbu maili attıktan sonra aynı mail adresine birkaç günlük mazeret dilekçesi vermeniz yararınıza olacaktır. Aksi takdirde beklemediğiniz veya müsait olmadığınız bir zamanda sisteminiz açılır ve CMK araması alırsanız, telefonu açmamanız sonucunda ret puanı almanız muhtemeldir.

Adli Yardım sistemine kaydolmak amacıyla İstanbul Barosu tarafından verilen adli yardım seminerlerinden birine katılmanız gerekmektedir. İlgili seminerlere baronette bulunan seminer kayıt sekmesini kullanarak başvurabilirsiniz. Semineri tamamladıktan sonra birkaç gün içinde seminere katılım sertifikası

⁰¹ VUK'nun 265. maddesinde mukayyet değer; "bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir" şeklinde tanımlanmaktadır.

ların adli yardım ofislerine gönderilecektir. Katılım sertifikalarınız adli yardım bürosuna gönderildikten sonra herhangi bir İstanbul Barosu adli yardım bürosuna başvurarak adli yardım sistemine katılım sürecinizi tamamlayabilirsiniz.

CMK'de Görev Alma

01.12.1992 tarihinde yürürlüğe giren 3842 sayılı değişik yasayla CMUK'ta yapılan değişiklikle yakalanan kişi veya sanık soruşturmanın her hal ve derecesinde bir veya birden fazla müdafinin hukuki yardımından faydalanabilir hükmü ve yakalanan kişi ve sanık müdafii seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse talebi halinde, eğer yakalanan kişi veya sanık 18 yaşını bitirmemiş yahut sağır veya dilsiz veya kendini savunamayacak kadar malul olur ise talebi aranmadan baro tarafından kendisine bir müdafii tayin edilir hükmü getirilmiştir.

01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) gereğince; Şüpheli veya sanığın 18 yaşını doldurmamış ya da sağır veya dilsiz veya kendisini savunamayacak derecede malul olması ve bir müdafii de bulunmazsa (m.150/2), Üst sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçların soruşturma ve kovuşturma aşamalarında (m.150/3), Gözaltına alınan yakalananın Sulh Ceza Hâkimliğindeki sorgusunda (m.91/6), Şüpheli veya sanık hakkında tutuklama istenildiğinde taktirde (m.101/3), Şüpheli veya sanık hakkında tutukluluk süresinin uzatılması istenmesi halinde (m.102/3), CMK 151/3-4 uyarınca tutuklu veya hükümlünün seçilen veya atanan müdafisinin görevden yasaklanması halinde (m.151/5), Davranışları nedeniyle, hazır bulunmasının duruşmanın düzenli olarak yürütülmesini tehlikeye sokacağı anlaşılan sanığın duruşma salonundan çıkarılması ve bir müdafii bulunmaması halinde (m.204), Kaçak sanık hakkında duruşma yapılabilen hallerde (m.247/4), **Şüpheli veya sanığın gözlem altına alınmasına karar verilmeden önce** (m.74/2), Cumhuriyet savcısı tarafından seri muhakeme usulünün uygulanmasının şüpheliye teklif edilmesi ve şüphelinin seri muhakeme usulünü kabulü ile ilgili olarak mahkeme huzurunda dinlenmesi esnasında (m.250) istem aranmaksızın, müdafii seçebilecek durumda olmadığını beyan ederek müdafii talebinde bulunan şüpheli veya sanığın istemi halinde (m.150/1), Soruşturma evresinde ifadeyi alan merciin veya sorguyu yapan hakim, kovuşturma evresinde mahkemenin talebi üzerine, İstanbul Barosu CMK Uygulama Servisince müdafii görevlendirmesi yapılmaktadır.(m.156/1)

Aynı zamanda 18 yaşını doldurmamış, sağır veya dilsiz ya da meramını ifade edemeyecek derecede malul olan ve bir vekilde bulunmayan mağdur, şikayetçi, suçtan zarar gören ve katılanlara (m.234/2, m.239/2) istem aranmaksızın, cinsel saldırı suçu ile alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda vekili yok ise istem halinde (m.234/1a)3, 234/1b)5, 239/1) Soruşturma evresinde ifadeyi alan merciin veya sorguyu yapan hakim, kovuşturma evresinde mahkemenin talebi üzerine İstanbul Barosu CMK Uygulama Servisince vekil görevlendirmesi yapılmaktadır.(m.156/1)

CMK uygulamaları, görevlendirme, sıralama, raporlama ve ücretlendirme bilgileri ve diğer ayrıntılar için <https://www.avukathaklari.net/cm-k-gorevlendirmelerinde-uygulama-el-kitabi/> adresinde bulabileceğiniz AHG CMK Görevlendirmelerinde Uygulama El Kitabı'ndan yararlanabilirsiniz.

Adli Yardım'da Görev Alma

Avukatlık Kanunu m. 176 uyarınca adli yardım şu şekilde tanımlanmaktadır: **“Adli yardım, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu Kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanmasıdır.”**

Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca sağlanan adli yardıma ilişkin usul ve esasları düzenler, her yıl Maliye Bakanlığı tarafından Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan paraların barolar arasında dağıtımı ve kullanılması ile adli yardım bürolarının kuruluş, görev ve yetkilerini, görevlendirilecek avukatların ve yine bu avukatların ücretlerin belirlenmesini kapsar ve son olarak da adli yardımın denetlenmesini tanımlar.

Hukuk davalarında adli yardım için uygunluk kriterleri şu şekildedir:

- Mali olarak dezavantajlı olmak,
- Kanıt sunarak talebi gerekçelendirmek.

Hukuk davalarında adli yardım tahsis kriterleri genel itibarı ile farklı yetkin organların öznel değerlendirmelerine dayanmaktadır.

Avukatlık Kanununda yer aldığı üzere, her baro adli yardım hizmetlerini yürütmek için avukat atamalarına karar vermeye yetkili bir adli yardım birimi kurar. Bu birimlerin temsilcileri aracılığı ile şubeler olarak görev yapması mümkündür, örneğin İstanbul barosunun sekiz adli yardım şubesi vardır. Adli yardım başvurusu işbu birime ya da şubelerine yapılabilir. Bazı barolarda, başvuruyu alan kişi başvurunun uygunluğuna karar verebilme yetkisi olan yetkilendirilmiş biri olabilmektedir. Bazı barolarda ise başvuruyu alan kişi davanın da detaylarını alarak baro içinde karar verme yetkisi olan birime başvuru iletimini sağlar. Adli yardım başvurusu reddedilirse, başvuru baro başkanına sözlü ya da yazılı şekilde yapılabilir. Baro başkanının kararı nihaidir. Başvuru kabul edilirse, baronun adli yardım listesinden bir avukat görevlendirmesi yapılır. Bahse konu liste adli yardım birimi tarafından oluşturulur ve yetkin bir avukatın başvurusu üzere listeye kaydı yapılır.

Adli yardım yalnızca mahkemede temsil ile sınırlı değildir ve hatta tüm avukatlık hizmetlerini kapsamaktadır. Avukatlık hizmetlerinin kapsamı: hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek gibi görevleri içermekle birlikte bunlarla sınırlı değildir, Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlar aynı zamanda kamu suçlarına ilişkin her türlü eyleme geçme ve mahkeme dışı uzlaşma eylemlerini gerçekleştirmekte yetkilidirler.

Adli Yardım Sıralama Sistemi

Bir kişinin adli yardım tahsisine uygunluğuna karar verildiğinde, kendisi için bir avukat görevlendirmesi yapılır ki bu da şahsın kendi avukatını seçemeyeceği anlamına gelmektedir. Pek çok baro, ya avukata verilen adli yardım dosyasına göre ya da adli yardım hizmetinden elde edilen kazançta göre bir puanlama sistemi tutmaktadır. Bir avukat adli yardım hizmeti dahilinde ödeme aldığı anda puanı artmaktadır. Sisteme göre, baro, o an itibarı ile en düşük puanda olan avukata görevlendirme yapar bu da adli yardım kapsamında o avukatın diğerlerine nazaran daha az kazanç elde ettiği anlamına gelir. Bu puan temelli sistem, adli yardım sistemine dahil olan avukatlar arasında en geniş kapsamda adli yardım finansal fonlaması faydasının kullanılmasına yardımcı olmaktadır. Adli yardım birimi hem avukatı hem de faydalanıcıyı görevlendirmeye ilişkin bilgilendirir. Faydalanıcı, avukatı yerinde ziyaret etmelidir ve noter onaylı vekaletname vermelidir. Faydalanıcı noter ödemesi ve diğer yargılama masraflarını ödemekle yükümlüdür.

Adli Yardım Ödeme Hak Ediş

Mahkemenin talebi üzere baro tarafından görevlendirmesi yapılan avukatın ödemesi için Hukuk Muhakemesi Kanunu m. 340 uyarınca hâkim hüküm verir ve avukat ödeme için Hazineye başvurur. Ancak, görevlendirmenin adli yardım faydalanıcısının talebi üzerine baro tarafından gerçekleşmesi halinde, Avu-

katlık Kanununa göre baro ödeme kararı verir ve avukat ödemesini almak üzere baroya başvurur. Her iki durumda da adli yardım ücretlendirmesi TBB Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi dikkate alınarak yapılmaktadır.

İstanbul'da tüm ana bölgelerde, adli yardım uygulamasında görev alan avukatlar kendi belirledikleri güne göre ön büro hizmeti vererek avukat talebiyle İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosuna başvuranların taleplerini alıp hukuki yardımda bulunmaktadırlar. Ön büro hizmeti sunan avukatlara baro tarafından ücret ödenmektedir.

Avukatlık Ücreti

Avukatın Ücret Sözleşmesi Yapma Hakkı ve Sınırları

Avukat, müvekkili ile sözlü veya yazılı ücret sözleşmesi yapabilir. Avukatlık Kanununun 163. maddesinde bu sözleşme tipi **“avukatlık sözleşmesi”** olarak tanımlanmıştır. Yine aynı maddede sözleşmenin serbestçe düzenleneceği, belli bir hukuki yardımı ve meblağı yahut değeri kapsamaya gerektiği, şarta bağlı sözleşme yapılabileceği belirtilmiştir. Buna göre, avukatça yapılacak hukuki yardımın ne olduğu açıkça belli değil ya da tartışmalı ise veya hukuki yardımın karşılığında ödenecek ücret belirli değil ise avukatlık sözleşmesinin geçersiz olduğu kabul edilecektir.

Örnek; Müvekkil A'nın gayrimenkulüne dair kendisine açılan ecrimisil ve tapu iptal davası olmak üzere 2 farklı dava olduğu varsayımında, **“Avukat, müvekkil A'nın gayrimenkulüne ilişkin davayı takip edecek ve sonuçlandıracaktır.”** şeklinde yapılan bir sözleşme, hukuki yardımın hangi davaya ilişkin olduğunun belirli olmaması sebebiyle geçersiz sayılacaktır.

Örnek; **“Müvekkil, avukat tarafından takip edilerek sonuçlandırılacak işçilik alacağına dair davada, işin sonunda davalıdan tahsil edilecek faiz dahil toplam tutarın % 15'ini avukatlık ücreti olarak ödeyecektir.”** şeklinde düzenlenen bir sözleşme, ücretin belirli olmaması itibarı ile geçersiz sayılacaktır. Ancak, **“dava sonunda mahkemece hükmedilecek toplam işçilik alacağı tutarının % 15'i avukatlık ücreti olarak ödenecektir.”** şeklinde bir kararlaştırma yapılsaydı ücret sözleşmesi geçerli kabul edilecekti.

AvK. m. 164/2 uyarınca yüzde yirmi beşi (% 25'i) aşmamak kaydıyla dava veya hükmolunacak şeyin değeri yahut paranın belirli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir. Buna göre % 25 tavan ücrettir. Ancak kural olarak tavan ücret maktu ücret belirlenmesinde dikkate alınmaz, sadece yüzdesel belirlemeye ilişkindir. Yine AvK. m. 163/2 uyarınca ücret tavanını aşan sözleşmeler, tavan miktarında geçerlidir.

Avukatın ücretinin salt davanın kazanılmasına bağlı olarak ödeneceğinin kararlaştırılması, bir başka deyişle davanın kaybedilmesi halinde ücretin ne olacağının açıkça kararlaştırılmaması, avukat sonucu garanti edemeyeceğinden sözleşmeyi geçersiz kılar. Buna göre, özellikle yüzde üzerinden belirlenen ücretlere dair sözleşmeler hazırlanırken son derece titiz olunmalı, davanın kaybedilmesi durumuna ilişkin de ücret kararlaştırılmalıdır. AvK. m. 164/3 uyarınca dava konusu para dışındaki mal ve haklardan bir kısmının aynen avukata ait olacağına ilişkin sözleşmeler, bir başka ifade ile dava neticesine katılma yasağına aykırı sözleşmeler geçersizdir.

Örnek; “Davaya konu taşınmazın tapusunun % 10'unun avukata ücret olarak devri” şeklindeki bir kararlaştırma sözleşmeyi geçersiz kılacaktır.

Yine TBK m. 27 uyarınca kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkansız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür. Buna göre, Avukatlık Kanununda yer alan emredici düzenlemeler başta olmak üzere; ilgili diğer yasalarda yer alan düzenlemeler de titizlikle incelenmeli, emredici düzenlemelere aykırı sözleşmelerin geçersizlik yaptırımı ile karşılaşılacağı bilinmelidir. (AvK. m. 13, 14, 38, 44/B, 47, 48, 51, Kamulaştırma Kanunu m. 31. vb.)

Avukatlık sözleşmesinin geçersiz olarak kabul edilmesi halinde veya yazılı sözleşmenin bulunmadığı durumlarda ücretin nasıl belirleneceği AvK. m. 164/4 hükmünde açıklanmıştır. Buna göre değeri para ile ölçülebilen davalarda (değeri para ile ölçülebilen davalar kural olarak harcin nispi olarak ödendiği dava-

lardır.), davanın kazanılan bölümü için avukatın emeğine göre ilamın kesinleştiği tarihteki müddeabihin değerinin (bu ifadeden kasıt harçlandırılan miktardır.) yüzde onu ile yüzde yirmisi arasında bir miktar belirlenir; değeri para ile ölçülemeyen dava (değeri para ile ölçülemeyen davalar kural olarak harcın maktu olarak ödendiği davalardır.) ve işlerde ise sözleşme tarihindeki avukatlık asgari ücret tarifesi uygulanır.

Ücret Alacağına Hapis Hakkı

AvK. 166/1 hükmü kapsamında Avukat, müvekkili tarafından verilen veya onun namına aldığı malları, parayı ve diğer her türlü kıymetleri, avukatlık ücreti ve giderin ödenmesine kadar, kendi alacağı nispetinde elinde tutabilir. **Ancak, hapis hakkının kullanımının müvekkilin güvenini sarsmayacak ve şeffaf bir şekilde yapılması gerekmektedir. Aksi halde avukatın disiplin hukuku ve ceza hukuku sorumluluğu doğabileceği gibi bu durum müvekkil açısından da haklı azil sebebi teşkil edebilecektir.**

Hapis hakkı, avukatın muaccel olmuş bir alacağı için kullanılabilir. AvK. m. 171 ve AAÜT m. 2 uyarınca kural olarak avukatın vekalet ücretinin işin bitmesi ile (kesinleşme) muaccel hale geleceği dikkate alındığında, sözleşmede aksine bir hüküm olmaması halinde avukatın takip ettiği dava kesinleşmeden önce, müvekkilin eline geçen bir alacağından işbu kesinleşmeyen dava ücreti ile ilgili hapis hakkını kullanması usulsüz olacaktır. Buna göre, özellikle maktu bir bedel (20.000 TL gibi) belirlenen ücret sözleşmelerinde, bu tutarın ne zaman muaccel olacağına açıkça yazılması gerekmektedir.

AvK. m. 34 atfı kapsamında TBB Meslek Kurallarınının 43. maddesinde **“Müvekkil adına alınan paralar ve başkaca değerler geciktirilmeksizin müvekkile duyurulur ve verilir. Müvekkille ilgili bir hesap varsa uygun sürelerde durum yazıyla bildirilir.”** ve 45. maddesinde **“Avukat hapis hakkını alacağı ile oranlı olarak kullanabilir”** düzenlemeleri bulunmaktadır. Bu hükümler ile birlikte Yargıtayın da yerleşik içtihatları ile ifade ettiği üzere hapis hakkı hangi işten dolayı ve ne miktarda olduğu da açıkça belirtilerek müvekkile gecikmeksizin yazı ile bildirilerek ve ayrıca avukatın alacağı ile orantılı olarak kullanılmalıdır.

Avukat Alacağının Öncelikli Olması Hakkı

AvK. m. 166/2’de **“Avukat, sözleşme ile kararlaştırılan ve hakim tarafından takdir olunan ücretinden dolayı, kendi çalışması sonucunda müvekkilin muhafaza ettiği veya kazandığı mallar ve davadaki diğer taraftan ilam gereğince tahsil edilecek para yahut alınacak mallar üzerinde diğer alacaklılara nazaran rüçhan hakkını haizdir. Rüçhan hakkı, vekaletnamenin düzenlenme tarihine, vekaletname genel vekaletname ise iş sahibi adına ücret konusu işten dolayı ilk yapılan resmi başvurma tarihine göre sıra alır. İş sahibinin iflası halinde avukatın vekalet ücreti alacağı da rüçhanlıdır. Ancak, 09/06/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü saklıdır.”** şeklinde bir düzenleme yer almaktadır.

Buna göre, avukatın kendi çalışması ve takibi sonucu müvekkilinin muhafazasında, malvarlığında bulunan mal veya davadaki diğer taraftan ilam gereği tahsil edilecek para üzerinde hem akdi hem de karşı yan vekalet ücretleri yönünden diğer alacaklılara nazaran vekaletnamenin düzenlenme tarihi veya o dava ile ilgili ilk resmi başvuru tarihi önce ise öncelik (rüçhan) hakkı vardır.

Azil, İstifa Ve Sulh Hallerinde Ücret İsteme Hakkı

Avukat ile müvekkil arasındaki vekalet ilişkisi her iki tarafça da tek taraflı olarak bir irade beyanı ile sona erdirilebilir. Bu irade beyanının müvekkilden gelmesi azil, avukat tarafından gelmesi ise istifa olarak adlandırılır. Azil veya istifa halinde avukatın haklı olduğunun/haksız olmadığı (haklı istifa/haksız azil)

kabulü durumunda, **avukata hukuki yardıma başladığı işin akdi vekalet ücreti ve henüz hüküm altına alınmamış olsa bile karşı yan vekalet ücreti olmak üzere ücretinin tamamı verilir.** Ancak, avukatın haksız olduğunun/haklı olmadığı (haksız istifa/haklı azil) kabulü durumunda avukat hiçbir ücrete hak kazanamayacağı gibi, o dava ile ilgili aldığı ücreti de iade etmesi gerekir. Kesinleşen (sona eren) dava, takip veya işler azil veya istifadan etkilenmez. Azil ve istifa takip edilen ve tamamlanmamış olan tüm hukuki işlere/davalara sirayet eder, yaygın olarak yanlış bilinenin aksine, sadece bir dosyadan istifa etmek hukuken mümkün değildir.

Sulh ise müvekkilin karşı tarafla anlaşmak suretiyle sonuçlanan veya anlaşma gereği takipsiz bırakılan durumları ifade eder. **Bu halde AvK. m. 165 gereği karşı yan vekalet ücretinin ödenmesinden hem müvekkil hem karşı taraf müteselsil sorumludurlar.** Karşı tarafın, müvekkil ile avukat arasındaki akdi vekalet ücreti kapsamında sorumluluğu yoktur. Uygulamada sıklıkla karşılaşıldığı gibi, taraflar sulh olsa da davayı/takibi feragat ile sonuçlandırmaktadırlar. Yargıtay ise bu durumda gerçek durumun araştırılmasını istemekte, sulhun varlığının tespiti halinde karşı tarafı da karşı yan vekalet ücretinden müteselsil sorumlu tutmaktadır. Ancak, sulhun varlığının ispat yükü avukatın üzerindedir.

Tevkil Edilen İşlerde Ücret Hakkı

AvK. m. 171/4 **“Avukat tarafından işe başka avukatlar teşrik edilmiş ise, avukat bundan dolayı ayrı bir ücret isteyemeyeceği gibi, işi birlikte takip eden avukat da müvekkilden herhangi bir ücret isteyemez. İş tamamen başka bir avukata bırakılmış ise, tevkil eden ve tevkil olunan avukatlar ücret sözleşmesindeki miktarı aşmamak şartıyla, harcadıkları mesaiye karşılık olan ücreti müvekkilden isteyebilirler. Ancak, tevkil eden avukat müvekkilden peşin ücret almışsa, harcadığı mesaiye karşılık olan miktarın fazlasını tevkil ettiği avukata ödemekle yükümlüdür.”** hükmünü ihtiva etmektedir.

Buna göre, müvekkilden ücret talep hakkı kural olarak tevkil eden avukatındır. Yetkilendirilen diğer avukatların yine kural olarak müvekkilden ücret talep hakkı bulunmamaktadır. Ancak, müvekkilin işi tamamen yetkilendirilen avukata bırakılmış ve iş de yetkilendirilen avukat tarafından yapılmış ise bu durumda yetkilendirilen avukatın da müvekkilden ücret talep hakkı söz konusu olabilecektir. Bununla birlikte, müvekkilden yetkilendirilen avukatla yaptığı akdi vekalet ücreti anlaşmasından daha fazla ücret istenemez ve müvekkilin yetkilendiren avukata yaptığı ödemeler yetkilendirilen avukata ödemesi gereken ücretten mahsup edilir.

Aralarında iş/hizmet akdi bulunmayan meslektaşlar arasında mesleki dayanışma sınırlarını aşan ve tevkil ile yapılan işler kapsamında, yetkilendirilen avukatın yetkilendiren avukattan hangi tutarda ücret talep edebileceği ile ilgili bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Bu husus sözleşme bulunmadığı hallerde genel hükümlere göre çözülecektir. Ayrıca, yetkilendirilen avukatın tevkil ile yapacağı iş kapsamında elde ettiği kazanç kapsamında vergisel sorumluluğunun bulunduğu da dikkatten kaçmamalıdır.

Avukatın Avans ve Masraf İsteme Hakkı

AvK. m. 173/2 **“Avukata tevdi edilen işin yapılması veya yapıldıktan sonra sonucunun alınması için gerekli bütün vergi, resim, harç ve giderler iş sahibinin sorumluluğu altında olup, avukat tarafından ilk istekte avukata veya gerektiği yere ödenir. Bu harcamaların avukat tarafından yapılabilmesi için, yeteri kadar avansın iş sahibi tarafından verilmiş olması gerekir. Avukatın iş için yapacağı yolculuk masrafları ve bulunduğu yerden ayrılma tazminatı, anlaşma gereğince iş sahibi tarafından ayrıca ödenir. Bu giderler peşin olarak ödenmedikçe avukat yolculuğa zorlanamaz. Bu hükmün aksine sözleşme yapılabilir.”** şeklinde düzenlenmiş olup, TBB Avukatlık Meslek Kurallarınının 42. maddesi ise **“Avukat, işle ilgili giderleri karşılamak üzere, avans isteyebilir. Avansın işin gereğini çok aşmamasına, avanstan yapılan harcamaların müvekkile zaman zaman bildirilmesine ve işin sonunda avanstan kalan paranın müvekkile geri verilmesine dikkat edilir.”** şeklindedir.

Bu düzenlemeler doğrultusunda, avukatın müvekkilden işin gereğine göre masraf ve avans talep etme hakkı bulunmakla birlikte, **müvekkil tarafından ödeme yapılmadığında avukatın kural olarak yolculuğa zorlanamayacağı, bir başka ifadeyle avukatın masraf verilmemesi sebebiyle meydana gelecek zararlardan kural olarak sorumlu tutulamayacağı** anlaşılmaktadır. Ancak, Yargıtayın masraf talebinin avukat tarafından müvekkile uygun bir süre verilerek ve yazılı olarak yapılması gerektiği, yine harcanan giderin doğrudan o dosyaya ilişkin olduğunun ispat yükünün avukata ait olduğuna ilişkin değerlendirmesi, özellikle usul hukukunda yer alan sürelerin genel olarak kısalığı dikkate alındığında, avukatın masraf ve avans verilmemesi itibarı ile işi yapmaktan imtina etmek yerine, sözleşmede bu hususlara yer vermesi (özellikle şehir dışına çıkılması gereken işlere dair maktu bir ücret/masraf düzenlemesi yapılması vb.) ve muhtemel masraf gereksinimini müvekkile önceden bildirmesi gerektiği düşünülmektedir.

Avukatlık Ücreti Uyuşmazlıklarının Giderim Yolları

TBB Avukatlık Meslek Kuralları m. 47 düzenlemesi kapsamında avukatın ücret davası açmadan önce bağlı bulunduğu baro yönetim kuruluna bildirimde bulunması gerekmektedir. Bu kuralın ihlali disiplin suçu oluşturabilecekse de avukatın bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi açacağı ücret davasında dava şartı değildir.

Avukatın ücret davasında hangi mahkemenin görevli olduğu konusu uygulamada sık sık sorunlara ve böylelikle davaların uzamasına sebebiyet vermektedir. Yargıtay ve istinaf daireleri arasında net bir görüş birliği olduğu söylenemeyeceği gibi, aynı bölgede yer alan istinaf daireleri arasında bile farklı değerlendirmelerin yapılmış olduğunu söylemekte de bir sakınca yoktur. Yargıtayın ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesinde yer alan dairelerin 2022 yılı itibarı ile yaygın görüşü **“Avukatlık hizmetine konu iş müvekkilin mesleki veya ticari faaliyetine ilişkin ise görevli mahkemenin genel mahkeme olarak asliye hukuk mahkemesi, müvekkilin mesleki veya ticari faaliyetine ilişkin değil ise görevli mahkemenin tüketici mahkemesi olduğu”** şeklindedir. (İşçilik alacakları davasının (mesleki faaliyet) ve ticari alacak davasının (ticari faaliyet) takibinden kaynaklanan avukatlık ücret davalarının asliye hukuk mahkemelerinin, boşanma davalarının takibinden kaynaklanan avukatlık ücret davalarının tüketici mahkemelerinin görev alanında kaldığı kural olarak örnekendirilebilir.) Ancak bu hususta her açılacak davadan önce son Yargıtay ve istinaf daire uygulamalarını incelemekte fayda vardır.

Bunun yanında, avukatlık ücret sözleşmelerinden kaynaklanan davalar tahkime elverişlidir. Uygulamada çok sık tercih edilmese de 3 ve 6 aylık sürelerde tıpkı Mahkeme Kararları etkisinde kesin hüküm elde edilme imkanı doğrultusunda, ücret sözleşmelerine tahkim şartı konularak tahkim yoluna başvurmalarının faydalı olabileceği değerlendirilmektedir. Örnek olarak;

> İstanbul Tahkim Merkezine (ISTAC) bu hususta başvuru yapılabilmesi için müvekkil ile yapılacak sözleşmeye **“Bu sözleşmeden kaynaklanan veya bu sözleşmeyle ilişkili olan tüm uyuşmazlıklar İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları uyarınca seri tahkim usulü ile nihai olarak tahkim yoluyla çözümlenecektir.”**

> TBB Tahkim Merkezine bu hususta başvuru yapılabilmesi için müvekkil ile yapılacak sözleşmeye **“Bu sözleşmeden kaynaklanan veya bu sözleşmeyle ilişkili olan tüm uyuşmazlıklar Türkiye Barolar Birliği Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları uyarınca seri tahkim usulü ile nihai olarak tahkim yoluyla çözümlenecektir.”** şeklindeki bir madde konulması yeterli olacaktır.

AVUKATLIK İÇİN GEREKLİ TIP SöZLEşMELER NELERDİR?

Hukuk ofislerinde avukatların kullanacağı en önemli sözleşme türü müvekkillerine verecekleri hizmetleri, bu hizmetlerin sınır ve tanımlarını ve ücretini belirtir avukatlık hizmet sözleşmeleridir. İşbu sözleşme tiplerinde taraflar avukat ve mvekkildir. Bu sözleşme türünden ortaya çıkabilecek ihtilafların çözüm yeri olarak mahkemeler belirlenebileceği gibi tahkim yolu da belirlenebilir. Avukatlık hizmet sözleşmeleri, dava ve danışmanlığın bir arada bulunduğu şekilde olabileceği gibi dava ve danışmanlık hizmet sözleşmesi gibi ayrı halde de bulunabilir.

Avukatlık Dava Sözleşmesi

Avukatlık dava sözleşmesi avukatın, bir veya birden fazla belirli davada vekil olarak bulunmayı taahhüt ettiği ve sözleşmeye konusu dava üzerinde hukuki hizmette bulunacağı belirttiği sözleşme türüdür. Bu sözleşme türünde müvekkilin talep ettiği davanın hangi mahkemede açılacağı, konusunun ne olduğu ve mvekkilce neler talep edildiğinin açıkça yazılması yararınıza olacaktır. Bir dava konusu üzerinde anlaşmaya vardığınızda o dava konusunun; sulh, arabuluculuk veya uzlaştırma ile dava açılmadan çözülmesi, dava konusuna bağlı başka davaların da açılması ihtimallerinde nasıl bir yol izleneceği ve nasıl bir cretlendirme yapılacağına da sözleşmede bulunması yararınıza olacaktır. İşbu sözleşmeye ek olarak mvekkilinizin el yazısıyla yazılmış; sizden ne talep ettiğini ve dava konusu olayı anlattığı imzalı bir metnin sözleşmeye ek olarak eklenmesi ileride çıkabilecek ihtilaflara karşı yararınıza olacaktır.

Hizmet Hukuk Müşavirliği Sözleşmesi

Saat creti üzerinden avukatlık danışmanlık sözleşmesi

Mvekkiliniz ile danışma konusu üzerine harcayacağınız mesainin belirli bir saat ücretiyle hesaplanmasından ibarettir. Mvekkiliniz ile anlaşmanızda belirli bir saat creti belirleyip; danışma konusu üzerinde o ay ne kadar saat harcadıysanız harcadığınız saat ile belirlenen saatlik ücretin çarpılması sonucunda ortaya çıkan ücretin, müvekkile aylık olarak faturalandırılmasıdır. İşbu sözleşme tipinde, harcanan mesainin zaman sayaç programıyla zamanının tutulup; hangi işlem için ne kadar zaman harcadığınızın keseceğiniz faturada kalem olarak gösterilmesi yerinde olacaktır. Sözleşmede küsuratlı saatlerin hangi durumda yukarı veya aşağı yuvarlanacağını kararlaştırabilirsiniz.

Sürekli Hukuk Danışmanlık Sözleşmesi

Mvekkiliniz ile belli bir ay veya yıl boyunca hukuki danışmanlık hizmeti verilmesi amacıyla sözleşme yapabilirsiniz. Bu sözleşme tipinde mvekkilinizle aylık veya yıllık ödeme şeklinde hizmetlerinizin karşılığı ücret için anlaşma sağlayabilirsiniz. Genellikle verilecek hukuki danışmanlık hizmetinin boyutu ve sınırları belli olmayacak şekilde sözleşme yapılır. Ancak mvekkilinizin ilk aşamada ortaya çıkabileceğini iddia ettiği hizmetlere ek olarak başka taleplerinin de olabileceği göz önüne alındığında işbu sözleşmeyi yaparken hizmetin sınırlarının belirlenmesinde yarar vardır. Bu sınırlandırmalar aylık belli bir saat hizmet veya kalem kalem hizmetlerin sayılması şeklinde yapılabilir. Aylık belli bir saat şeklinde bir sözleşme kurulduğunda sözleşmede belirtilen saatin aşılması sonucunda harcanan her saat için ne kadar bir ücretin fatura edileceği veya sözleşmede belirlenen saatten kullanılmayan saatlerin bir sonraki aya devredip devretmeyeceği taraflarca kararlaştırılabilir.

AVUKAT MESLEKİ SORUMLULUK SİGORTASI NEDİR?

Mesleki Sorumluluk Sigortası Kapsamı

Avukat mesleki sorumluluk sigortası, avukatların mesleki faaliyetlerini icra ederken karşılaşılabileceği olası hatalı eylemlerin sonucunda, üçüncü şahıslar tarafından talep edilebilecek tazminatları karşılayan bir mali sorumluluk sigortası tipidir.

Mesleki sorumluluk sigortaları, hekimlik, mühendislik, avukatlık gibi çeşitli meslek grupları için mesleki faaliyetlerinin önemli bir parçası haline gelen önemli bir sigorta türüdür. Dünyada ve Türkiye’de, uygulaması her geçen gün yaygınlaşan mesleki sorumluluk sigortaları, bazı ABD eyaletlerinde ve bazı Avrupa ülkelerinde avukatların davalara girebilmeleri için zorunlu tutulmuştur.

Teminat miktarının kapsamına göre primi hesaplanan mesleki sorumluluk sigortası, avukatları hem sözleşmeden hem de haksız fiilden doğan haklı veya haksız tazminat taleplerine karşı koruyan bir sigortadır.

Türkiye’de avukat mesleki sorumluluk sigortası zorunlu değildir, ancak hem sağladığı teminat hem de mevcut / potansiyel müvekkil açısından prestij ve ek güvenilirlik sağladığı için avukatlar için olmazsa olmaz bir sigorta ihtiyacıdır.

Mesleki Sorumluluk Sigortası Faydaları

Avukat mesleki sorumluluk sigortasının en büyük faydası, diğer sigortaların aksine 5 yıl geriye yürüyebilir niteliktedir. Yani 5 yıl öncesine kadar avukatların (ve yanında çalışanların) hatalı hukuki işlemlerini (henüz fark edilmemiş olsa bile) teminat altına alabilir.

Avukat mesleki sorumluluk sigortası teminatı, mesleği icra ederken yapılan hata, ihlal, hatalı veya yanıltıcı beyan verme, ihmâl sonucu görev aksatma veya mesleki hizmeti yerine getirememeye, gizliliği ihlal gibi nedenlerden dolayı müvekkillerin talep edebilecekleri maddi ve manevi tazminatlar için; manevi tazminat talepleri de dahil olmak üzere avukatlara koruma sağlar.

Bunun dışında, savunma masrafları teminatı, yargı giderleri teminatı, tevkil teminatı, hakaret ve manevi tazminat talepleri teminatı, emeklilik / mesleği bırakma teminatı ve kayıp belge teminatı gibi ek teminatlar da avukat mesleki sorumluluk sigortası içindedir.

Mesleki Sorumluluk Sigortası Nasıl Yaptırılır?

Avukat mesleki sorumluluk sigortası, bu sigorta poliçesini oluşturmaya yetkili herhangi bir sigorta şirketinden yaptırılabilir. Ancak, Türkiye Barolar Birliği çatısı altında kurulan TÜRRAVAK (Türkiye Avukatları Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı) özellikle avukat mesleki sorumluluk sigortası konusunda uzmanlaşmış bir sigorta acenteliği işletmektedir. <http://www.turavaksigorta.com> adresinden ilgili sigorta acenteliğine erişilebilir.

Avukat mesleki sorumluluk sigortası yaptırmadan önce sigorta şirketi tarafından çalışılan alanlar, son mali yıla ait gelir durumu, çalışma alanları ağırlığı, çalışan sayısı gibi birtakım bilgilerin beyan edilmesi istenebilir.

AVUKATLARIN KULLANABİLECEĞİ YAZILIMLAR NELERDİR?

Ofis Yönetim Programları

Ofis yönetim programları, müvekkil bilgileriniz tutabileceğiniz, dava bilgilerinizi depolayabileceğiniz, çalışanlarınızın yönetimini sağlayabileceğiniz ve basit ön muhasebe işlemlerini gerçekleştirebileceğiniz programlardır. Bu tür programlar derinliğine ve seçeneklerine göre ücretleri değişmekle birlikte birçok ücret segmentinde bulunmaktadır. Bazı ofis yönetim programlarının UYAP ile entegrasyonunun da bulunmasıyla otomatik olarak bütün dava takiplerinizi, bir program üzerinden yapmanıza da imkan sağlamaktadır. TBB'nin avukatların kullanımına sunduğu Bürotek adlı bir program mevcuttur. Bürotek hakkında ayrıntılı bilgi için lütfen <https://www.burotek.av.tr/#/bilgi/tanitim> adresini ziyaret ediniz.

Mevzuat Programları

Mevzuat programları, araştırma konunuz hakkında dava kararlarını, ilgili mevzuatların güncel halini, hukuki makale ve örnek sözleşmeleri bulabileceğiniz programlardır. Bu tür programları mevzuat.gov.tr de bulunan mevzuatların sürekli güncellenmemesi ve Yargıtay, Danıştay, istinaf gibi mahkemelerin her kararını kendi sitelerinde yayınlamamasından kaynaklı bir hukuk ofisinin mecburi olarak vazgeçilmez bir araçtır. TBB'nin avukatların kullanımına sunduğu Karartek adlı bir program mevcuttur. Karartek hakkında ayrıntılı bilgi için lütfen <https://www.karartek.com.tr/#/kullanici/tanitim> adresini ziyaret ediniz. Yargıtay'ın kendi web sitesinde de kararlarına erişim mümkündür.

İcra Programları

İcra programları ağırlıklı olarak icra yapan ofisler için icra dosyalarının, dosya borçlularının ve ödeme takiplerinin daha kolay yapılması amacıyla kullanılmaktadır. İcra programları sadece icra takibi başlatmada daha ayrıntılı seçenekleri olduğundan kaynaklı UYAP'taki icra uygulamasına nazaran tercih edilmesinin yanında bazılarının UYAP ile entegrasyonunun da bulunması sebebiyle icra ağırlık olarak çalışan bürolara takip kolaylığı sağlamaktadır. TBB'nin avukatların kullanımına sunduğu İcraTek adlı bir program mevcuttur. İcraTek hakkında ayrıntılı bilgi için lütfen <https://www.icratek.com.tr/tanitim> adresini ziyaret ediniz.

E-Serbest Meslek Makbuzu Programları

E-fatura programları e-fatura mükellefi olan avukatların e-faturalarının düzenlemeleri ve vergi dairesine ve müvekkile gönderilmesi için kullandıkları programlardır. Bu tür programlar tek başlarına bulunabildikleri gibi ofis yönetim programlarının eklentisi şeklinde de var olabilirler. Genel olarak bu tür programların ücretlendirilmesi belli miktarda e-fatura adet bakiyesinin alınmasıyla gerçekleşir. TBB'nin avukatların kullanımına sunduğu Makbuztek adlı bir program mevcuttur. Makbuztek hakkında ayrıntılı bilgi için lütfen <https://www.icratek.com.tr/tanitim> adresini ziyaret ediniz. Makbuztek avukatların kullanımı için yapılmış bir e-fatura programı olduğundan avukatların genellikle kullandığı tarife, CMK gibi fatura seçeneklerini de buldurmasında ve fiyatının da uygunluğundan genelde avukatlar tarafından tercih edilmektedir.

İNTERNET SİTESİ AÇMAK İÇİN GEREKLİ OLANLAR NELERDİR?

av.tr Alan Adı

TBB tarafından sadece avukatların kullanıma sunulan av.tr bir alan adıdır, Belirtilen TBB linkinden (<https://www.barobirlik.org.tr/AvTr>) açılan TBB sayfasında ayrıntılı bir şekilde anlatıldığı üzere; belirtilen alan adı sağlayıcısına başvurulması ve bu başvurunun TBB tarafından onaylanması suretiyle ilgili yönetmeliğe uygun şekilde seçmiş olduğunuz alan adını av.tr uzantılı şekilde kullanmanıza imkan sağlamaktadır. İşbu alan adı tahsisi, en az bir (1) en çok beş (5) yıllık şekilde yapılmaktadır. İşbu alan adının tarafınıza ücretli bir şekilde tahsis edilmesi bu alan adıyla hosting servislerine ihtiyaç duyan mail server ve internet sitesi gibi hizmetleri direkt olarak kullanabileceğiniz anlamına gelmemektedir. Bu alan adıyla mail veya internet sitesi kullanmak istiyorsanız ilk olarak bir hosting şirketiyle anlaşılıp, alan adınızı bu hosting serverına bağlamanız gerekmektedir. Hosting serverınıza bağlantıyı kurduktan sonra alan adı olan av.tr'yi domainmiş gibi kullanabilirsiniz.

Diğer Alan Adları

Com, com.tr, net, vb uzantılı alan adları alınarak internet sitesi oluşturulması da mümkündür.

İnternet Sitesi Kurmaya Yardımcı Siteler

İnternet yardımcı uygulama ve siteler üzerinde kendiniz kurmak isterseniz, sitenizi wordpress, wix gibi platformlardan yararlanabilirsiniz.

Profesyonel Bir Site Geliştirici İle Çalışmak

Piyasada ücreti mukabilinde istekleriniz doğrultusunda hukuk ofisiniz için internet sitesi yapacak birçok freelancer ve şirket bulunmaktadır. İnternet sitenizin daha profesyonel bir görünüme sahip olması adına bu yolu tercih edebilirsiniz. Ancak belirtmek gerekir ki bu seçenek yukarıda belirtilen seçeneklere göre daha maliyetli olacaktır.

BARO KOMİSYONLARI VE MERKEZLERİ NELERDİR?

Baro Yapıları ve Karşılıklı Fayda Üretme

Barolar, her ne kadar bir başkan ve bir yönetim kurulu tarafından yönetilse de, komisyonlar ve merkezler avukatların barolar adına esasen hukuk politikaları ürettiği ve yürüttüğü, baroların insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü savunma misyonu bağlamında baro yönetimlerine yardımcı olduğu önemli oluşumlardır.

Komisyon ve merkezler, her iki yılda bir yayımlanan faaliyet raporunda o dönem içindeki tüm çalışmalarını bir rapor halinde tüm avukatların dikkatine sunarlar.

İstanbul Barosu MERKEZLER VE KOMİSYONLAR YÖNERGESİne göre: Merkez ve komisyonlar, ilgili oldukları alana ve bu yönergedeki amaca göre çalışmalarını yürütürler. Bu kapsamda çalışma alanları ile ilgili seminer, sempozyum, panel, meslek içi eğitim semineri ve yuvarlak masa toplantıları yaparlar. Kitap, dergi, broşür gibi yayınlar hazırlarlar. Baro internet sitesi üzerinden çalışmalarını duyururlar. İlgili oldukları mevzuat tasarımları hakkında Baro Yönetim Kurulu'na görüş hazırlarlar. İlgili oldukları alanlarda mevzuatı, yargı kararlarını ve güncel gelişmeleri takip ederler. Kuruluş amaç ve alanları kapsamında Baro Yönetim Kurulu'nun verdiği diğer görevleri yerine getirirler. İlgili olan diğer kurul ve kuruluşlarla işbirliği ve ortak çalışma yaparlar. Hukukun yaratılması sürecine olumlu katkı sağlarlar.

Baro Komisyonları ve Merkezleri Nelerdir?

Merkez, komisyon ve kurallarda üye sayı sınırlaması yoktur. Katılımcılık anlayışı çerçevesinde dileyen her avukat merkez ve komisyonların üyesi olabilir, üyelikten ayrılabilir, çalışmalara etkin olarak katılabilir. Üyelik, Baro başkanlığına verilecek bir dilekçe ile olabileceği gibi, e-posta yahut baronet üzerinden de başvurulabilir.

Stajyer avukatlar da seçme ve seçilme dışında merkez ve komisyonların çalışmalarına katılabilirler.

Her merkez ve komisyonun baro genel bütçesi içinde kendilerine ayrılmış olan özel bir bütçesi vardır. Merkez ve komisyonların görev ve yetkisi içindeki her türlü harcamalar Baro Yönetim Kurulu'na onaylandığı ölçüde yapılır.

Komisyonlar

Hukukun farklı alanlarında çalışmak, bu farklı alanlarda deneyim kazanmak ve deneyim paylaşmak isteyen meslektaşlarımızın katıldığı komisyonlar bir nevi çalışma gruplarıdır. Aynı alana ilgi gösteren meslektaşlar, kendi aralarında belli periyotlarla toplantılar yapmakta, ayrıca seminer, konferans, panel gibi çeşitli etkinliklerle avukatları eğitici ve bilgilendirici çalışmalar yapmaktadırlar. Bazı komisyonlar basılı ve elektronik ortamda kendi alanlarında güncel bültenler ve dergiler yayımlamaktadırlar. **Komisyonlar, bu çalışmalarıyla sadece hukuk politikaları üretmezler**, aynı zamanda mesleki dayanışma ve mesleki işbirliği ağını da erişilebilir ve sürdürülebilir hale getirmektedir.

Komisyonlar, her bir çalışma dönemi için üyeleri arasında yapılacak seçimle 7 kişiden oluşan yürütme kurulunu belirler. Sorumlu Yönetim Kurulu üyesinin çağırısı ile yürütme kurulu yapacağı ilk toplantıda bir dönem sözcüsü, bir de sekreter belirler. Dönem sözcüsü, komisyonu temsil eder. Komisyonun tüm üyelerini ve yürütme kurulunu toplantıya çağırır. Dönem sözcüsü ve yürütme kurulu, komisyon bünyesinde oluşturulacak çalışma gruplarının koordinasyonunu sağlar. Sekreter; komisyon ve yürütme kurulunun toplanması, hazırlanması, hazırlanması, alınan kararların tutanağa bağlanması ve yazışmalardan sorumludur.

İstanbul Barosundaki komisyonlar şunlardır:

Bağlı Çalışan Avukatlar Komisyonu, Banka ve Finans Hukuku Komisyonu, Basın ve İletişim Hukuku Komisyonu, Bilişim Hukuku Komisyonu, Çevre Kent ve İmar Hukuku Komisyonu, Deniz Hukuku Komisyonu, Enerji Hukuku Komisyonu, Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu, Havaacılık ve Uzay Hukuku Komisyonu, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Komisyonu, İdare ve Vergi Hukuku Komisyonu, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu, Kalite Koordinasyon Komisyonu, Kat Mülkiyeti Hukuku Komisyonu, Kişisel Verilerin Korunması Komisyonu, Kurum ve Kamu Avukatları Komisyonu, Kültür ve Sanat Komisyonu, Meslek Sorunları Komisyonu, Mevzuatı Araştırma ve Geliştirme Komisyonu, Seçim Hukuku ve Seçim Güvenliği Çalışma Komisyonu, Sigorta Hukuku Komisyonu, Spor ve Spor Hukuku Komisyonu, Taşıma ve Lojistik Hukuku Komisyonu.

Komisyonların üye yoğunluğuna bağlı olarak, bazı komisyonlarda alt çalışma grupları kurulmuştur.

Komisyonlar sınırlı sayıda değildir. Her avukat, bir başka hukuk alanında baro yönetiminden komisyon kurulmasını talep edebilir.

Merkezler

Merkezler komisyonlardan daha farklı bir yapı oluşturmaktadır. Merkezler, fonksiyon itibarıyla doğrudan baro başkanlığı ile irtibatlı ve bağlı olması gereken yapılar ile doğrudan hak kavramı üzerine kurulu bulunan yapılar olup Baro Yönetim Kurulu, her bir çalışma dönemi için içlerinden birisi dönem sözcüsü olmak kaydıyla, en az 7 avukatı merkez yürütme kuruluna görevlendirir. Görevlendirilen yürütme kurulu, içlerinden birisini sekreter seçer.

Dönem sözcüsü merkezi temsil eder. Merkezin tüm üyelerini ve yürütme kurulunu, baro tarafından görevlendirilen memur marifetiyle toplantıya çağırır. Merkez bünyesinde oluşturulacak çalışma gruplarının koordinasyonunu sağlar. **Sekreter; merkez ve yürütme kurulunun toplanması, hazırlanması, alınan kararların tutanağa bağlanması ve yazışmalardan sorumludur.**

Merkezlerin çalışma ve raporlarının ise tüm avukatların faydasına olduğu tartışmasızdır. Bilhassa Avukat Hakları Merkezi, gönüllülük esasıyla avukatların meslekleriyle ilgili karşılaşabileceği her tür hak ihlalinde avukatlara anında destek verebilecek bir yapıdadır.

İstanbul Barosundaki merkezler şunlardır:

Afet Hukuku ve Koordinasyon Merkezi, Avukat Hakları Merkezi, Cumhuriyet Araştırmaları Merkezi, Çocuk Hakları Merkezi, Dış İlişkiler Merkezi, Engelli Hakları Merkezi, Genç Avukatlar Merkezi, Hayvan Hakları Merkezi, Hukuk Tarihi Araştırmaları Merkezi, İnsan Hakları Merkezi, Kadın Hakları Merkezi, Meslek İçi Eğitim Merkezi, Mülteci ve Göçmen Hakları Merkezi, Sağlık Hukuku Merkezi, Staj Eğitim Merkezi, Tahkim Hukuku Merkezi, Tüketici Hakları ve Rekabet Hukuku Merkezi.

Baronun Yönergesi

İstanbul Barosu, merkez ve komisyonların yapısı, temsili, çalışma prensipleri, görev ve yetkileri, seçme ve seçilme usulleri ile ilgili bir yönergeyi 15.12.2022 gün ve 105/375 sayılı kararı ile kabul etmiş ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Güncel yönergeye, [Merkezler,Komisyonlar,Kurullar Yönergesi \(istanbulbarosu.org.tr\)](http://Merkezler.Komisyonlar.Kurullar.Yönergesi.istanbulbarosu.org.tr) adresinden ulaşılabilir.

Yeni Bir Komisyon, Kurul veya Merkez Kurmak İçin;

Her ne kadar yönergede yeni bir komisyon veya merkez kurulması için özel bir usul belirtilmemişse de dileyen avukatlar kurulmasını istediği bir komisyon veya merkez için duyulan ihtiyacı ve gerekçesini açıklayacakları bir dilekçe ile Baro Yönetim Kurulu'na yazılı olarak başvurabilirler. Bu ihtiyaç yeni bir hukuk dalı için olabileceği gibi, araştırılması gereken bir temel hak yahut yeni ortaya çıkan bir meslek sorunu da olabilir. Bu konuda herhangi bir sınırlama yapılmamıştır, **önemli olan Baro Yönetim Kurulu'nun yeni bir komisyon veya merkez ihtiyacını güncel ve gerekli bulmasıdır.**

MESLEK İÇİ EĞİTİM-ÖĞRETİMLER NELERDİR?

TBB ve Baroların Sunmuş Olduğu Eğitimler

Bu eğitimler barolarca da veriliyor olup, Türkiye Barolar Birliğinin de düzenlendiği eğitimler vardır. İstanbul Barosu özelinde başlayacak olursa en temek eğitim staj dönemi boyunca sunulan SEM yani Staj Eğitim Merkezi eğitimleridir. Bu eğitimlere staj boyunca katılım şart olup, eğitim müfredatı il baroları tarafından belirlenmektedir. Staj Eğitim İçerikleri bilimsel ilkelere uygun ve süreklilik arz etmelidir. Eğitim içeriği genel olarak staj eğitim verebilecek durumda olmayan barolar da ise stajyer avukatlar TBB tarafından eğitime alınıyor olup, ilgili eğitimler Ankara'da verilmektedir.

TBB tarafından verilen eğitimler online ve örgün olarak iki grupta düzenlenmektedir.

Örgün, yani yüz yüze eğitimler genellikle TBB merkezinde (Ankara) veriliyor olup, pandemi ve salgın hastalığın getirmiş olduğu gereklilikler ile TBB eğitimlerini online olarak yapmaya da başlamıştır. Yine il barolarının talepleri ile de birçok farklı konuda ilgili il barosunda da eğitimler yapılmaktadır.

Meslek İçi Eğitim-Öğretimler Nelerdir?

Bu eğitimlerin birçoğu <https://tv.barobirdlik.org.tr> adresinde ücretsiz olarak yayınlanmakta, tüm meslektaşlarla rızamızın bilgisine sunulmaktadır. Yayınlanan eğitimlerin takibi meslektaşlarımıza olumlu katkı sunacaktır.

Yine Türkiye Barolar Birliği tarafından sertifikalı eğitimlerde verilmektedir. Bu eğitimler genellikle bir uzmanlık alanına yönelik eğitimler olup, katılımcılar belirli bir ücret karşılığı bu eğitimleri almakta, alınan eğitimlerin sonunda ise uzmanlık sertifikaları verilmektedir. Bu eğitimlerin bazıları üniversiteler ile işbirliği ile verilmektedir. Bazıları ise uzmanlık konusu olan kurum tarafından verilmektedir. Örneğin tahkim, tahkimde taraf vekilliği eğitimi, İstanbul Tahkim Merkezi aracılığı ile verilen bir hizmettir.

Bu eğitimler ücretli ve ücretsiz olarak yapıyor olup, ücretsiz eğitimler YouTube üzerinden ulaşılabilir olan eğitimlerdir.

Barolar tarafından da eğitimler verilmektedir. Bu eğitimize en önemli örnek olarak CMK uygulama eğitimlerini düşünebiliriz. Bu eğitimler CMK zorunlu müdafii görevlendirmelerine katılabilmek ve listelere yazılabilmek adına zorunlu olup, eğitim içerikleri TBB ve barolar tarafından hazırlanmaktadır. Ayrıca, benzer mahiyette Adli Yardım kapsamında da eğitimler verilmekte, adli yardım atamalarında ve vekil sıfatı ile yürütülen dosyalarda meslektaşların daha donanımlı olması adına eğitimler verilmektedir. Bu eğitimler sonrasında meslektaşlarımız sertifika almaya hak kazanmakta, adli yardım kapsamında taraf vekilliği yapabilmektedirler.

Ayrıca, İstanbul Barosu tarafından “Baro Vizyon” isimli kanal üzerinde düzenlenen programlar vasıtası ile internet üzerinden çeşitli alanlara ilişkin uzman meslektaşlar ile yapılmış olan eğitimler yayınlanmaktadır. Bunun yanı sıra komisyon ve kurulların düzenlemiş oldukları eğitim ya da seminer programlarına ilişkin videolarda sayın meslektaşlarımız tarafından izlenebilir içeriklerdir. Bu eğitimlerde faydalı içeriklere sahip olup konusunda uzman meslektaşlar eğitimci olarak katılım sağlamaktadırlar.

Özel şirketlerin Düzenlediği Eğitimler

Son yıllarda avukat sayılarının çokluğu ama staj ve staj eğitiminin yetersizliği ne yazık ki özel şirketleri hukuk mesleklerine ilişkin eğitimize yönelmiş, birçok meslektaş da eksik olduğunu düşündüğü alanlarda verilen eğitimlere talep göstermektedir.

Bu eğitimler kimi zaman akademi adı altında yapıyor olup, eğitim içerikleri ve müfredatları vaat edilen uzmanlığa göre değişmektedir. Özetlemek gerekirse avukatlık dilekçe yazma tekniklerinden, fikri mülkiyet alanında verilen eğitimize, ceza yargılamasından, usul hukukuna birçok alanda eğitimler verilmektedir. Ancak bu eğitimler çoğu zaman denetlenemediği gibi, içeriklerde eğitimi vere şirketler tarafından belirlenmektedir. Elbette bu şirketler hukukçular tarafından kurulabildiği gibi hukukçu olmayan kişiler tarafından da eğitimler düzenlenmekte, alanında uzman kişilerce verilebildiği gibi sadece popülerite elde etmiş ancak yetkinliği tartışılacak kişilerce de eğitimler verilebilmektedir.

Bu durumun tespiti eğitim alacak meslektaşa kalmış olup, verilen eğitimlerin içerikleri ve eğitmenlerin yetkinlikleri doğru sorgulanmalı, talep eden meslektaşlarımız eğitim tercihlerini bu yönde şekillendirmelidir.

Avukat Grupları Tarafından Verilen Eğitimler

Bu eğitimler çoğunlukla şehirlerde baro grubu olarak örgütlenmiş ya da dernek çatısı altında faaliyet gösteren gruplar tarafından organize edilmektedir. Genellikle grubun mensubu olan meslektaşın uzmanlığı altında verilen eğitimler olup, yine alanında uzman akademisyenlerde davet usulü ile bu eğitimleri verebilmektedir. Eğitimin türleri grubun mensubu meslektaşlar tarafından belirleniyor olsa bile içerikler genellikle konu ile ilgili uzmanlaşmış meslektaşlar tarafından belirlenmektedir.

Yukarıda da belirttiğimiz üzere bu eğitimler genellikle meslektaşların kendilerini eksik hissettiği konularda yine onların talepleri ile gerçekleştirilmektedir. Eğitimler yüz yüze olabildiği gibi pandemi koşullarının getirdiği bir zorunluluk olarak online eğitimlerde verilmektedir.

Avukat Hakları Grubu kurulduğu günden bu yana bu eğitimleri vermekte, yüz yüze yapılan eğitimlerin yanı sıra, meslektaşlarımızın mesleki tecrübelerini paylaştığı videolar YouTube hesaplarımızdan istenildiği an izlenebilmektedir:

<https://www.youtube.com/c/AvukatHaklariGrubu>

Grubumuz, meslektaşların mesleki gelişimine ve eksik olduklarını düşündükleri talep gelen alanlarda eğitim faaliyeti organize etmiş ve etmektedir. Çok alan ve sayıda gerçekleşen eğitimlerimize şu örnekleri verebiliriz:

- 1- Bahçeşehir Üniversitesi IGUL Direktörlüğü işbirliği 22-23 Ocak 2022 tarihinde Avukat Hakları Temel Eğitimi
- 2- 14.05.2022 tarihinde düzenlenen Av. Fatih KARAMERCAN ve Av. Mehtap AÇIKSES AKPINAR ile birlikte gerçekleşen Mal Rejimi Tasfiyesi ve Uygulamadaki Güncel Sorunlar Eğitimi
- 3- 25.05.2022 tarihinde düzenlenen Av. Oğuzhan ASLAN'ın katkısı ile Avukatların Vergilendirilmesi ile ilgili Eğitim Çalışması

Ayrıca Avukat Hakları Grubu olarak 2024 yılı itibarı ile yeni bir konsept geliştirilerek "Meslektaşım Bir Şey Sorabilir Miyim?" adında fiziki eğitim ve soru-cevap uygulamasına geçilmiştir. Bu kapsamda 20'den fazla konuda toplantı düzenlenmiştir.

Üniversiteler Tarafından Düzenlenen Eğitimler

Bu kısımda yüksek lisans ve doktora eğitimlerini ayrı tutuyoruz. Zira meslektaşlarımız lisans eğitimleri sonun da bu eğitimleri dilerler ise alabilmektedirler. Ancak üniversiteler de bünyelerinde bulunan sürekli eğitim merkezleri ve enstitü niteliğindeki kurumlar vasıtasıyla bu eğitimler verilmektedir.

Günümüzde en çok arabaluculuk temel eğitimi ve uzmanlık eğitimleri, uzlaştırmacılık eğitimleri, bilirkişilik eğitimleri gibi eğitimler üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri tarafından verilmektedir. Eğitim içerikleri akademisyen ve alanında uzman meslektaşlarca belirlenmekte olup, katılım zorunluluğu veya zaman zaman da eğitim sonunda yapılan sınav sonrası eğitim tamamlanmakta ve eğitim sertifikası verilmektedir.

Yine enstitüler ve enstitü niteliğindeki üniversite kuruluşları tarafından da eğitimler verilmekte, içerikleri akademisyenler tarafından belirlenmektedir. Yine bu eğitimler sonunda da sertifika verilmektedir.

Grubumuz Bahçeşehir Üniversitesi IGUL Direktörlüğü işbirliği 22-23 Ocak 2022 tarihinde Avukat Hakları Temel Eğitimi isimli bir eğitim programı düzenlemiş olup, bu eğitim programı "hibrit" olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Bahçeşehir Üniversitesi IGUL Direktörlüğü çok uzun yıllardır bu buna benzer eğitimler planlamakta, verilen eğitimler ile birçok meslektaşımız eksik gördüğü bilgilerini tamamlama fırsatı bulmaktadır. Bu eğitim programı ile mesleğin henüz başında olan meslektaşlarımızın, mesleki haklar konusunda eksik kaldığı bilgileri tamamlamak amacı güdülmüştür.

IGUL Direktörlüğü eğitimleri için:

<https://www.youtube.com/c/FeridunYeniseyHukukIhtisasSeminerleri/Videos>

ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI (ADR)

Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Yolları (ADR), hukuksal uyuşmazlıkların yargı yolları dışında bağımsız bir kişinin yardımıyla anlaşmazlıkların çözümüne yönelik herhangi bir süreç için kullanılan bir terimdir. Bu noktada ADR yollarına konu edilecek hukuk uyuşmazlıkları yönünden “arabuluculuk” ve “uzlaştırma” arasındaki farkı açıklamak gerekmektedir. Arabuluculuk, tarafların üzerinde serbestçe anlaşabilecekleri özel hukuk uyuşmazlıklarını, uzlaştırma ise suçun mağduru ve faili arasındaki ceza yargılamasına tabi belirli uyuşmazlıkları konu edinir.

Avukatların her iki alanda da arabulucu veya uzlaştırmacı olarak mesleki faaliyette bulunma imkanları vardır. Bir avukatın bürosunda müvekkillerine geniş bir yelpazede hizmet vermesi, çağın gerektirdiği bir beklentidir. Bu anlamda arabuluculuk ve uzlaştırmacılık ve hatta marka – patent vekilliği gibi yan uğraşlar, avukatların mesleki entegrasyonlarını tamamlayan önemli ve yararlı unsurlardır.

Arabuluculuk

Arabuluculuk, bir özel hukuk uyuşmazlığı taraflarının ortak menfaatlerini öne çıkararak onlara hak değil ihtiyaç temelli çözümler bulmaya odaklanan hızlı, uygun maliyetli, kural olarak gizli yürütülen, gönüllü ve dostane bir çözüm yöntemidir. Sicile kayıtlı bir arabulucu eliyle yürütülen arabuluculuk süreci sonunda tarafları ulaştığı anlaşma metni, icra edilebilirlik şerhi alındıktan sonra ilam niteliğinde belge gücüne ulaşır. Arabuluculuk sürecinde yapılan görüşmeler Kanunla güvence altına alınan gizlilik ilkesiyle yürütülür, süreçte yapılan açıklama, telif, ikrar, kabul veya itiraflar bir hukuk yargılaması veya tahkim sürecinde tarafların leh ya da aleyhine delil olarak kullanılamaz.

Arabulucu uyuşmazlığın çözümünde karar verici rolü üstlenmez, tarafları bağlayan bir karar üretmez, onlara kendi çözümlerini kendilerinin bulabilecekleri bir iletişim ve müzakere ortamı sağlayarak, süreci tarafsızlıkla yürütür. Arabulucular, uyuşmazlık çözümünde kullanacakları bazı sistematik teknikler ve becerileri edindikleri bir uzmanlık eğitiminden geçerler.

Dünyada pek çok hukuk sisteminde yer alan arabuluculuk, ülkemizde ilk kez 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 2012’de yürürlüğe girmesiyle uygulanmaya başlamıştır. Pek çok ülkede çeşitli meslek gruplarıncı da yürütülebilen arabuluculuk, **ülkemizde yalnızca hukukçulara özgülenmiş olup, bunun avukatlar için önemli bir mesleki kazanım olduğu söylenebilir.**

Yine ülkemizde bazı davalarda tarafların arabulucuya başvurması zorunluluğu getirmiştir. Zorunlu veya dava şartı arabuluculuk olarak da adlandırılan bu zorunluluk kapsamındaki uyuşmazlıklarda arabuluculuğa başvurmadan dava açılması mümkün değildir. aksi takdirde davanın usulden reddine karar verilir. Türk hukukunda halen iş hukuku, ticaret hukuku ve tüketici hukuku alanlarında yer alan ve kamu düzeninden sayılmayan hukuk uyuşmazlıkları genel olarak dava şartı arabuluculuk kapsamındadır. Önümüzdeki dönemlerde dava şartı uyuşmazlıkların diğer bazı hukuk alanlarını da kapsamak üzere genişletilmesi öngörülmektedir.

Avukatların hem mesleki kültür ve yetkinliklerini geliştirmek hem de gelir temini açısından arabuluculuğa ilgilerinin giderek arttığı gözlemlenmektedir. **Arabulucu olmak isteyen hukukçu veya avukatların, 84 saatlik arabuluculuk temel eğitimini tamamladıktan sonra** Adalet Bakanlığı tarafından açılan sınavlarda başarılı olmaları ve şu koşulları da sağlamaları gerekmektedir⁰¹:

- T. C. vatandaşı olmak
- Hukuk fakültesi mezunu olmak
- Belirli suçlardan belli süreleri aşan hapis cezasıyla mahkum olmamak, terör örgütleriyle iltisaklı – irtibatlı olmamak
- Mezuniyet sonrası veya öncesinde hukuk mesleği ya da diğer profesyonel iş alanlarında en az 5 yıllık çalışma kıdemini tamamlamış olmak

Uzlaştırıcılık

Uzlaştırma, kapsamına giren bir suç nedeniyle başlatılan soruşturma veya kovuşturma sırasında; şüpheli veya sanık ile mağdur, suçtan zarar gören veya kanuni temsilcinin, Cumhuriyet savcısı tarafından görevlendirilen tarafsız bir uzlaştırımcı marifetiyle anlaşılmaları suretiyle, uyuşmazlığın giderilmesine yönelik gönüllü bir süreçtir⁰².

Uzlaştırımcı, şüpheli veya sanık ile mağdur veya suçtan zarar gören arasındaki uzlaştırma müzakerelerini yöneten, Cumhuriyet savcısı tarafından görevlendirilen avukat veya hukuk öğrenimi görmüş kişidir.

Avukatlar, hukuk fakültesi veya hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat, maliye alanlarından veya polis akademisinden mezun olan kişiler, uzlaştırımcı eğitimini başarı ile tamamladıktan sonra, girecekleri sınavlarda başarılı olarak uzlaştırımcı siciline kaydolabilirler.

Belli suçlardan kaynaklanan maddi veya manevi zararın tamamen ya da kısmen tazmin edilmesi veya eski hale getirilmesi, bir kuruma bağış yapılması, topluma faydalı birey olmayı sağlayacak bir programa katılımın sağlanması, özür dilenmesi gibi çözümler yanında taraflar uzlaştırma süreci sonunda edimsiz olarak da uzlaşabilirler.

Soruşturma evresinde uzlaşmanın gerçekleşmesi ve edimin yerine getirilmesi halinde, şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilir ve adli sicile kaydedilmez. Aksi halde kamu davası açılır.

Kovuşturma evresinde uzlaşmanın gerçekleşmesi ve edimin yerine getirilmesi halinde, sanık hakkında düşme kararı verilir ve adli sicile kaydedilmez. Aksi halde yargılamaya devam olunur.

Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz. Failin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaştırma raporu veya uzlaşma belgesi, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

Taraf Vekilliği

HUAK m. 18/4 “*Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır.*”

Taraf vekilliği, müvekkillerine bir arabulucunun yardımıyla daha hızlı, daha masrafsız ve daha iyi sonuçlara ulaşmaları konusunda yardım sağlaması yoluyla sorun çözme imkanı sunar.

01 6325 s. HUAK m. 20

02 5271 s. Ceza Muhakemesi Kanunu m. 253

Arabuluculuğun sağlıklı, güvenli etkin ve verimli bir şekilde işlemesi için avukatların arabuluculuk müzakere masasında taraf vekili olarak yer almasının önemi büyüktür.

Avukatların bu sürece dahil olması etkili ve yetkin taraf vekilliği ile mümkün olabilir. Arabuluculuk sürecini vekil olarak ve müvekkil için; gereksiz bir prosedür ya da zaman kaybı gibi değil; uyuşmazlık konusu ile ilgili gerçek ihtiyaç ve menfaatleri ortaya çıkarmak için bir fırsat süreci olarak görmek ve bu fırsatı değerlendirmek önemlidir.

Müzakere Sonunda Anlaşma Sağlanamazsa: Özellikle dava şartı arabuluculuk kapsamındaki uyuşmazlıklarda, açılacak olan davada kullanılacak olan son tutanakta, uyuşmazlığın ya da uyuşmazlık kalemlerinin eksiksiz olarak yer alması, son tutanağa kalem kalem ve eksiksiz olarak yazılması,

Müzakere Sonunda Anlaşma Sağlanmışsa: Anlaşmanın müvekkilinin iradesine uygunluğunu, edimlerin karşılıklı olarak belirlenmesini, anlaşmanın icra edilebilir nitelikte olup olmadığını, müzakere edilen hususları tam olarak kapsayıp kapsamadığı, eğer parasal edimler kararlaştırılmışsa ödeme yeri, cinsi, miktarı, vadesi, net - brüt olup olmadığı, taksitlendirme yapılıp yapılmayacağı, muacceliyet şartının konulup konulmayacağı, faiz ya da ceza koşulu gibi hususların yer alıp almayacağı, müvekkilinin menfaatlerine uygun olarak taraf vekilinin değerlendirmesi gereken hususlardır.

MALİ MÜŞAVİRLİK

Avukatlık mesleğiyle birlikte yürütülebilecek bir diğer mesleki faaliyet de mali müşavirliktir. Avukatlar arasında az bilinmekle birlikte, hukukçuların mali müşavir olabilmeleri de mümkündür.

Mali müşavir olabilmek için; hukuk, iktisat, maliye, işletme, muhasebe, bankacılık, kamu yönetimi ve siyasal bilimler dallarından birinde 4 yıllık lisans eğitimini tamamlamış olmak ve 3 yıllık muhasebe stajının yanı sıra meslek sınavını da başarmış olmak gerekmektedir.

Gerek **3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu** gerekse **1136 sayılı Avukatlık Kanununun** birleştiği ve örtüştüğü nokta, "**bağımsızlık ve serbestlik**"tir. Yani her iki kanunda da değinilen konu, vergi kanunlarında da açıkça belirtilen ve aynı kategoride değerlendirilen "**serbest meslek erbabı**" nitelemesidir ve Avukatlık Kanununda, mali müşavirlik avukatlıkla birleşmeyen işler arasında ve tanımında bulunmamaktadır.

Dolayısıyla bu iki serbest ve bağımsız mesleğin bir arada yürütülmesi de meslektaşlarımızın tercihi olabilecektir.

SON SÖZ

*Sayın meslektaşlarımız,
Bu çalışma, mevcut yasal düzenlemeleri içerdiğinden,
zaman içerisinde değişikliğe uğrayabilecektir.
Bu hususu dikkatinize sunar,
meslekle ilgili her konuda her zaman
desteğe hazır olduğumuzu
bilmenizi isteriz.
Saygılarımızla,*

AVUKAT HAKLARI GRUBU

Sami Berkay Sandıkçı
Deniz Engür
Oğuzhan Aslan
Erdost Balcı
Gökhan Ahi
Mert Şahinci
Volkan Şahin
Bilgehan B. Türkmen
Turgay Bilge
Dilek Şahinci
Mehmet Can Seyhan
Halime Albayrak Akdeveci

**AVUKAT
HAKLARI
GRUBU**

**AVUKAT
HAKLARI
GRUBU**

**BARO SENSİN!
BARO SENİN!**

AHG Sosyal Medya ve İnternet

- /avukathaklarigrubu
- /avhaklarigrubu
- /avukatHG
- /AvukatHaklariGrubu
- /avhaklarigrubu
- /avhaklarigrubu
- www.avukathaklari.net

#Baro Sensin Baro Senin

AVUKAT REHBERİ 2024